

Medlemmerne af
Danske Regioners bestyrelse 2014 - 2018
m.fl.

25-02-2016

Sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Tel.: 3529 8165

E-mail:

mma@regioner.dk

**Åben dagsorden for møde i Danske Regioners bestyrelse
torsdag den 3. marts 2016 kl. 10.30**

Deltagere: Bent Hansen, Jens Stenbæk, Sophie Hæstorp Andersen, Ulla Astman, Stephanie Lose, Leila Lindén, Poul-Erik Svendsen, Susanne Lundvald, Charlotte Fischer, Per Larsen, Lise Müller, Henrik Thorup, Lone Langballe, Anne V. Kristensen, Jess V. Laursen, Martin Geertsen, Susanne Langer

Afbud:

Mødested: Danske Regioner
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

Indholdsfortegnelse

1.	Formandens meddelelser, sagsnr. 16/60	1
2.	Godkendelse af åbent referat af møde den 4. februar 2016 i Danske Regioners bestyrelse, sagsnr. 16/60	3
3.	Danske Regioners generalforsamling 2016, sagsnr. 15/1006	5
4.	Mødekalender 2017, sagsnr. 16/456	7
5.	Danske Regioner Regnskab 2015, sagsnr. 16/461	9
6.	Høring af lov om kliniske forsøg med lægemidler, sagsnr. 15/285	15
7.	Høring over forslag til ændring af lovgivning vedrørende Styrelsen for Patientsikkerheds fremtidige tilsyn, sagsnr. 16/538	19
8.	Kortlægning af retspsykiatrien, sagsnr. 14/2516	23
9.	Borgerinddragelse i Borgernes Sundhedsvæsen, sagsnr. 15/1498	29
10.	Konference om brugerinddragelse i sundhedsvæsenet 2016, sagsnr. 16/245	33
11.	Forhandlinger om en ny social- og sundhedsassistentuddannelse, sagsnr. 14/1599	37
12.	Status vedr. sengekapacitet, sagsnr. 15/1466	39
13.	Generelle orienteringer, sagsnr. 16/60	41
14.	Næste møde, sagsnr. 16/60	45
15.	Eventuelt, sagsnr. 16/60	47

---

1. Formandens meddelelser, sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Resumé

Indstilling

Sagsfremstilling

Bilag

Ingen.

---

2. Godkendelse af åbent referat af møde den 4. februar 2016 i Danske Regioners bestyrelse, sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Resumé

*Det indstilles,
at referatet godkendes.*

Indstilling

Sagsfremstilling

Bilag

Åbent referat af møde den 4. februar 2016 i Danske Regioners bestyrelse.pdf
(1300230).

---

3. Danske Regioners generalforsamling 2016, sagsnr. 15/1006

Bente Kragelund Jønsson

Resumé

Godkendelse af dagsorden og program for Danske Regioners generalforsamling den 7. april 2016.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender program og dagsorden for Danske Regioners generalforsamling 2016

Sagsfremstilling

Forslag til den formelle dagsorden for generalforsamlingen:

Dagsorden:

1. Velkomst.
  - a. valg af dirigent
2. Formandens tale
3. Regeringens hilsen v/statsminister Lars Løkke Rasmussen
4. Regnskab og kontingent
  - a. Regnskab 2015
  - b. Kontingent 2016

Bestyrelsen indstiller, at kontingentet for Danske Regioner pris- og lønfremskrives med 1,4 pct. fra 22,40 kr. til 22,70 kr. pr. indbygger i regionerne pr. 1. januar 2016.
5. Debat om formandens tale samt "Beretning 2015"
6. Indkomne forslag
7. Næste møde
8. Eventuelt

Fristen for indsendelse af forslag til generalforsamlingen er den 25. februar 2016. Indkomne forslag vil blive fremsendt bestyrelsen herefter.

Dagsordenen udsendes til regionsrådsmedlemmerne senest den 10. marts 2016. En eventuel tillægsgagsorden kan udsendes senest den 31. marts 2016.

Program

Det samlede program for dagen omfatter endvidere de politiske gruppemøder samt en politisk debat:

Program:

Kl. 9.30	Åbning af generalforsamlingen
Kl. 9.45	Formandens tale
Kl. 10.20	Regeringens hilsen v/statsminister Lars Løkke Rasmussen
Kl. 10.45	Politiske gruppemøder
Kl. 12.15	Frokost
Kl. 13.15	Generalforsamling fortsat (punkt 4 - 9)
Kl. 14.45	Pause
Kl. 15.00	Prisoverrækkelse
Kl. 15.10	Debat om "Sundhed og vækst i hele Danmark"
Kl. 16.45	Pause
Kl. 19.00	Middag

Prisoverrækkelse

Danske Regioner uddeler i regi af Borgernes Sundhedsvæsen en pris for bedste patientinddragende initiativ blandt sygehusafdelinger (somatik og psykiatri). Vinderen udvælges af et panel af patienter og kåres i forbindelse med generalforsamlingen.

Materiale

Regionsrådsmedlemmerne vil modtage programhæfte med dagsorden og regnskab i papir. Gæster vil modtage materialet elektronisk. Regnskabet for 2015 sendes alene til regionsrådsmedlemmerne.

I forbindelse med generalforsamlingen udkommer Regio, et magasin om Borgernes Sundhedsvæsen, Regionernes Resultater samt det politiske udspil "Fremtidssikring af kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark - regionale mål og bidrag".

Generalforsamlingen live-streames på hjemmesiden.

Bilag

Ingen.

---

4. Mødekalender 2017, sagsnr. 16/456

Bente Kragelund Jønsson

Resumé

Danske Regioners politiske mødekalender for 2017 forelægges allerede nu af hensyn til regionernes mødeplanlægning for næste år.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsens mødekalender for 2017 samt dagene for udvalgmøder godkendes.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen holder ordinære møder torsdag kl. 10.30-14.00 inkl. frokost. Der skal holdes 10 møder om året.

Forslag til bestyrelsens mødekalender for 2017:

- Torsdag den 2. februar
- Torsdag den 2. marts
- Torsdag den 20. april
- Torsdag den 18. maj
- Torsdag den 15. juni (på Folkemødet)
- Torsdag den 24. august
- Torsdag den 14. september
- Torsdag den 12. oktober
- Torsdag den 16. november
- Torsdag den 14. december

Generalforsamlingen holdes torsdag den 6. april 2017. Som følge deraf holdes der også bestyrelsesmøde onsdag den 5. april. Og der vil også blive holdt ekstraordinært bestyrelsesmøde i forbindelse med økonomiforhandlingerne i begyndelsen af juni 2017.

Udvalgmøder

Danske Regioners politiske udvalg holder 6 møder om året. Møderne holdes af hensyn til regionernes mødeplanlægning torsdag eller fredag og udvalgsformændene fastlægger en mødekalender med udgangspunkt i en fastlagt bruttoliste over mødedage.

Forsalg til bruttoliste over udvalgmødedage:

- Torsdag den 19. januar
- Fredag den 20. januar
- Torsdag den 9. februar
- Fredag den 10. februar
- Torsdag den 30. marts
- Fredag den 31. marts
- Torsdag den 27. april
- Fredag den 28. april
- Torsdag den 11. maj
- Fredag den 19. maj
- Torsdag den 31. august
- Fredag den 1. september
- Torsdag den 21. september
- Fredag den 22. september
- Torsdag den 26. oktober
- Fredag den 27. oktober
- Torsdag den 7. december
- Fredag den 8. december

Bilag

Udkast til politisk mødekalender 2017.pdf (1300657).

---

5. Danske Regioner Regnskab 2015, sagsnr. 16/461

Kristian Terp

Resumé

Danske Regioners regnskab aflægges i overensstemmelse med årsregnskabslovens regler for klasse A virksomheder. Årsregnskabet er revideret af BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab.

Danske Regioners resultatopgørelse for 2015 udviser et driftsoverskud på 5,9 millioner kroner. De finansielle poster før urealiserede kursgevinster udviser et underskud på 11,1 millioner kroner, idet der er indtægter på 8,1 millioner kroner og omkostninger på 19,2 millioner kroner. Driftsresultatet før urealiserede kursgevinster udgør dermed -5,2 millioner kroner. Dette er en forbedring på 33,1 millioner kroner i forhold til det budgetterede driftsresultat for 2015 på -38,3 millioner kroner. Med de urealiserede kapitalgevinster på 6 millioner kroner fås et overskud af foreningens drift på 0,8 millioner kroner. Hertil kommer 13,6 millioner kroner i udgifter til projekter, der er bevilget som flerårige rammebevillinger. Resultatet af foreningens drift er dermed et underskud på 12,7 millioner kroner.

Danske Regioners balance pr. 31. december 2015 balancerer med 661,9 millioner kroner. Egenkapitalen udgør ultimo 2015 379 millioner kroner, hvilket er et fald på 12,7 millioner kroner i forhold til primo egenkapitalen.

Indstilling

Det indstilles,

*at Danske Regioners regnskab for 2015 godkendes og underskrives, og
at Revisionsprotokollatet underskrives.*

Sagsfremstilling

Danske Regioners regnskab for 2015 er revideret af BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab. Revisionen har ved afslutningen af revisionen af Danske Regioners årsregnskab afgivet en beretning.

Under forudsætning af, at regnskabet vedtages i sin nuværende udformning, og at der under bestyrelsens behandling og vedtagelse af regnskabet ikke fremkommer yderligere væsentlige oplysninger om regnskabet, vil revisionen underskrive revisionserklæringen. Hovedkonklusionen af revisionserklæringen er, "at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danske Regioners aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Danske Regioners aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2015 i over-

---

ensstemmelse med årsregnskabslovens klasse A og den anvendte regnskabspraksis”.

Regnskabet aflægges som en årsrapport efter årsregnskabslovens regnskabsklasse A. Denne regnskabsklasse er beregnet på virksomheder, som ikke er forpligtet til at aflægge årsrapport, men som frivilligt har valgt at aflægge en sådan til eksternt brug. Bestyrelsen besluttede ved behandlingen af Danske Regioners kasse- og regnskabsregulativ den 23. november 2006, at regnskabslovens principper skulle anvendes.

Regnskabet for 2015

Regnskabet for 2015 påvirkes kraftigt af salget af Pakhus E. Indtægterne er øget med 189 mio. kr., mens omkostningerne er øget med godt 167 mio.kr. som følge af nedskrivningen af aktivet på balancen og udgifter til indfrielse af renteswap tilknyttet lånet i Pakhus E.

Danske Regioners resultatopgørelse for 2015 udviser et driftsoverskud på 5,9 millioner kroner. De finansielle poster før urealiserede kursgevinster udviser et underskud på 11,1 millioner kroner, idet der er indtægter på 8,1 millioner kroner og omkostninger på 19,2 millioner kroner. Driftsresultatet før urealiserede kursgevinster udgør dermed -5,2 millioner kroner. Dette er en forbedring på 33,1 millioner kroner i forhold til det budgetterede driftsresultat for 2015 på -38,3 millioner kroner. Med de urealiserede kapitalgevinster på 6 millioner kroner fås et overskud af foreningens drift på 0,8 millioner kroner. Hertil kommer 13,6 millioner kroner i udgifter til projekter, der er bevilget som flerårige rammebevillinger. Resultatet af foreningens drift er dermed et underskud på 12,7 millioner kroner.

Budget og regnskab 2015

I det følgende tages der udgangspunkt i Budget og resultatoversigt 2015. Resultatopstillingen heri adskiller sig fra årsregnskabet ved, at indtægter og udgifter (inkl. afskrivninger) vedrørende Pakhus E er medtaget under de finansielle poster.

De samlede personaleomkostninger er godt 4 millioner kroner mindre end budgetteret. Årsagen er lavere udgifter til løn samt øvrige personaleudgifter. Det samlede årsværksforbrug opgjort på baggrund af ATP-bidrag var 169 i 2015 inklusiv Regionernes SundhedsIT og Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer, hvilket er 3,5 årsværk højere end i regnskab 2014. Stigningen

---

skyldes primært en øget ressourceindsats i det særskilt finansierede Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer i forbindelse med eksterne projekter og sekretariatsopgaver i forbindelse med den eksternt finansierede Procrin bevilling.

I gennemgangen nedenfor ses bort fra indtægtsposten på 189 millioner kroner og udgiftsposten til afskrivning af Pakhus E på 153,9 millioner kroner. Driftsomkostningerne eksklusiv personaleomkostninger er 4,5 millioner kroner lavere end budgetteret, hvoraf øvrige driftsomkostninger tegner sig for knap 5,4 millioner kroner. Årsagen hertil er blandt andet en reduktion i teleudgifterne som følge af omlægning til IP telefoni, og forbedrede aftalevilkår på data- og mobilområdet, samt et generelt fokus på omkostningsniveauet. Udgifterne til møde- og informationsaktiviteter er ligeledes lavere med 1,4 millioner kroner blandt andet som følge af en øget anvendelse af videokonferencer. Omkostningerne til drift af huse og afskrivninger er 1 million kroner højere end budgetteret som følge af investeringer i IT infrastruktur og ombygninger i Regionernes Hus, samt udgifter til efterlevelse af påbud fra Københavns Kommune vedrørende lugtgener for naboerne fra afkastluften fra køkkenet.

Endelig har der været et merforbrug på fremmede tjenesteydelser på 2,1 millioner kroner i forhold til budget 2015 primært som følge af udgifter i forbindelse med salget af Pakhus E.

De samlede indtægter før finansielle poster endte godt 2,5 millioner kroner højere end budgetteret fordelt på kontingentindtægter, diverse øvrige indtægter og sekretariatsbidrag. Disse indtægter fluktuerer blandt andet i takt med indgåede projektbevillinger i forskningsfondene og fordeler sig dermed ujævnt over årene.

De finansielle poster udviser samlet et underskud på 9 millioner kroner, hvilket primært skyldes udgiften på 12,8 millioner kroner til indfrielse af renteswap på lånet i Pakhus E. Restgælden på 70,5 millioner kroner blev afviklet som en balancepostering uden driftsmæssige konsekvenser.

Status pr. 31. december 2015

Danske Regioners balance pr. 31. december 2015 balancerer med 661,9 millioner kroner. Egenkapitalen udgør ultimo 2015 379 millioner kroner, hvilket er et fald på 12,7 millioner kroner i forhold til primo egenkapitalen.

Værdien af ejendommene og øvrige anlægsaktiver udgør 210,8 millioner kroner efter årets tilgange og afskrivninger, samt salget af Pakhus E. Restgælden på lånet i Regionernes hus udgør 24,4 millioner kroner ved udgangen af 2015.

Danske Regioner har indgået en kapitalforvaltningsaftale med Nordea Investment Management. Aftalens overordnede investeringspolitik medfører en maksimal aktieandel på 30 %. I forbindelse med salget af Pakhus E blev der frigivet likviditet for 100 millioner kroner. Midlerne blev overført til kapitaldepotet og primært anbragt i obligationer.

Ultimo 2015 udgjorde aktieandelen 20,6 % af den samlede portefølje på 371,2 millioner kroner (inklusive indestående på tilhørende pengemarkedskonto på 2,6 millioner kroner ultimo 2015). Obligationsporteføljen søges placeret under hensyn til højest muligt afkast med lavest mulig risiko for kurstab ved rentesving samtidig med, at det sikres, at der løbende frigives kapital til at dække det løbende driftsunderskud. Obligationernes restløbetid fordeler sig med 68 % af beholdningen mellem 0-5 år og 32 % over 10 år.

Danske Regioner forvalter centrale overenskomstpuljer, der er opkrævet i amterne og regionerne siden 1993. Overenskomstpakterne disponerer over puljerne, og der henstår 72,9 millioner kroner. Puljerne forrentes med diskontoen minus en procent – den lave rente gør, at de har stået uforrentet i 2015, idet aftalen ville have givet en negativ forrentning.

Der er hensat midler til projekter for 87,5 millioner kroner. Den overvejende del heraf udgøres af Regionernes Medicinpulje, hvor der ultimo 2015 henstod 47,1 million kroner. Den seneste ansøgningsrunde er afsluttet. Det forventes, at der vil blive givet tilsagn til forskningsprojekter i størrelsesordenen 22 millioner kroner, der kommer til udbetaling i 2016.

Der er ingen erhvervsaktive tjenestemænd ansat i Danske Regioner, 1 har opsat pension og der udbetales 18 tjenestemandspensioner. Danske Regioners tjenestemandspensionsforpligtelse er delvis dækket ved forsikring i Sampension A/S. Tjenestemandspensionsforpligtelsen er optaget til indskudsværdien ultimo 2015 af den manglende forsikringsmæssige dækning uden eventuel rådighedsløn. Der er hensat 40,1 millioner kroner.

Til dækning af Danske Regioners feriepengeforpligtelse er hensat 14,2 millioner kroner.

Bilag

Årsrapport 2015 Danske Regioner.pdf (1303479).

Revisionsprotokollat Danske Regioner Årsregnskab 2015.pdf (1304425).

Budget og resultatoversigt 2015.pdf (1303480).

---

6. Høring af lov om kliniske forsøg med lægemidler, sagsnr. 15/285

Maj-Britt Juhl Poulsen

Resumé

Europa-Parlamentet og Ministerrådet vedtog i foråret 2014 EU-forordning nr. 536/2014 om kliniske forsøg med humanmedicinske lægemidler, dvs. lægemidler til mennesker. Forordningen indeholder nye krav til den videnskabetiske vurdering af ansøgninger om gennemførelse af lægemiddelforsøg. Det drejer sig bl.a. om snævrere tidsrammer og tættere koordinering. Lovforslaget om kliniske forsøg med lægemidler skal fastlægge de administrative rammer for godkendelse og opfølgning. I høringssvaret støtter Danske Regioner nedsættelsen af nye videnskabetiske lægemiddelkomitéer, at det er ønskeligt med fortsat dansk resumé af forsøgene samt at der skal være dansk myndighedsgodkendelse af forsøgene.

Indstilling

Udvalget for Sundhedsinnovation og Erhvervsfremme og Sundhedsudvalget indstiller,
at bestyrelsen godkender høringssvar til Sundheds- og Ældreministeriet.

Sagsfremstilling

Det videnskabetiske komitéssystem

Et sundhedsvidenskabeligt forskningsprojekt, der involverer mennesker eller menneskeligt biologisk materiale, skal godkendes af en videnskabetisk komité, inden forskningsprojektet sættes i gang. Ansøgninger behandles i Det videnskabetiske komitéssystem, der består af Den Nationale Videnskabetiske Komité og regionale videnskabetiske komiteer. Arbejdet reguleres i dag af Komitéloven.

EU-forordning

Europa-Parlamentet og Ministerrådet vedtog i foråret 2014 EU-forordning nr. 536/2014 om kliniske forsøg med humanmedicinske lægemidler, dvs. lægemidler til mennesker. Forordningen indeholder nye krav til den videnskabetiske vurdering af ansøgninger om gennemførelse af lægemiddelforsøg. Lægemiddelforsøg udgør ca. 20 procent af de ansøgninger komitésystemet behandler.

Forordningen vil bl.a. medføre en ny fælles EU-procedure for vurdering af lægemiddelforsøg, herunder snævrere tidsrammer og tættere koordinering mellem Sundhedsstyrelsen og det videnskabetiske komitéssystem, samt mellem de berørte EU-lande. I dag skal forskere søge i alle lande ved internationale forsøg. Med den nye forordning skal ansøgninger om lægemiddelforsøg koordineres af

---

én medlemsstat, den såkaldte rapporterende medlemsstat, som også har kontakten til sponsoren af lægemiddelforsøget.

Implementering af EU-forordning i Danmark

Lovforslaget om kliniske forsøg med lægemidler skal fastlægge de administrative rammer for godkendelse og opfølgning, der er nødvendige, for at Danmark lever op til EU forordningen. Med den nye forordning indføres blandt andet et tættere fagligt samarbejde mellem medlemslandene, Europa-Kommissionen og Det Europæiske Lægemiddelagentur om vurdering af ansøgninger om forsøg, som gennemføres i flere EU-lande. Til gavn for lægemiddelvirksomheder og forskere indføres nye procedurer, der skal gøre det nemmere og hurtigere at få godkendt forsøg. Dette forventes at øge antallet af kliniske forsøg og dermed at fremme væksten i den europæiske lægemiddelindustri. Den europæiske lægemiddelindustri er i skarp konkurrence med resten af verden. Danske Regioner og regeringen vurderer, at rapporterende medlemsstater i højere grad end berørte medlemsstater vil kunne tiltrække nye lægemiddelforsøg. I den sammenhæng har Danmark en stærk interesse i at være rapporterende medlemsstat, hvorfor vi gerne skal leve op til de nye krav ved forordningens ikrafttrædelse.

Lovforslaget og bestyrelsens mandat vedrørende nye lægemiddelkomitéer

Danmark har i dag, som det eneste land i verden, et overtal af lægmænd i de regionale videnskabetiske komitéer. Lægmænd er ofte regionalpolitikere, der særligt har øje for de kliniske forsøgs deltagerinformation, og om forsøgene er etisk forsvarlige at gennemføre. Det videnskabelige overlades til eksperterne. Det danske system anses for at være velfungerende.

Hovedpunkterne i lovforslaget handler om at få skabt et dansk system, der kan håndtere strammere tidsfrister og tættere koordinering. I den forbindelse foreslås det i loven, at nedsætte en eller flere centrale lægemiddelkomitéer med sekretariatsbetjening af Den Nationale Videnskabetiske komitées sekretariat. Dvs. lægemiddelforsøg skal fremover bedømmes i disse komitéer og ikke i de regionale komitéer. Den 19. marts 2015 besluttede bestyrelsen at støtte en sådan organisationsforandring, så vi kan leve op til kravene, på baggrund af en forelæggelse af modellen fra Sundheds- og Ældreministeriets side. Dette reflekteres i høringssvaret.

Ministeriet foreslog oprindeligt, at de nye lægemiddelkomitéer skulle sammensættes med et flertal af fagpersoner. Selve forordningen stiller som sådan ikke krav til forholdet mellem de to parter i komitéerne, men anbefaler, at komitéerne inddrager lægmænd, navnlig patienter eller patientorganisationer, samt sikrer den nødvendige ekspertise.

På den baggrund kan de nye videnskabetiske komitéer, som skal bedømme lægemidler, enten sammensættes med et flertal af fagpersoner, et flertal af lægmænd eller paritetisk med lige mange fagpersoner og lægmænd.

Da komitéerne kommer til at skulle behandle ansøgninger af høj faglig karakter, og inden for de nye og mere snævre tidsrammer, indstillede Danske Regioner en paritetisk sammensætning af komitéerne. Bestyrelsen godkendte den 19. marts 2015, at de nye komitéer sammensættes med lige mange lægmænd og fagpersoner. Dette reflekteres i høringssvaret. Det skal bemærkes, at formanden skal være aktiv inden for sundhedsvidenskabelig forskning, og at formandens stemme ved stemmelighed er afgørende. Blandt andet på den måde får eksperterne en større vægt i de nye komitéer. På baggrund af samarbejdet mellem lægmænd og eksperter i de nuværende komitéer anses det dog ikke som et problem.

Bemærkninger til lovforslaget

I høringssvaret fremføres blandt andet

- at alle regioner skal være repræsenteret i hver videnskabetisk lægemiddelkomité. Af lovforslaget fremgår det kun, at der forventes nedsat tre lægemiddelkomitéer, og at hver region skal udpege én lægperson og én person, der er aktiv inden for sundhedsvidenskabelig forskning.
- at der skal være krav om en kort, dansk lægmandsbeskrivelse af projektet. Dette er ikke sikret med formuleringerne i lovforslaget, men er gældende i dag.
- at forsøgsdeltagere i Danmark skal være sikre på, at danske myndigheder har godkendt forsøget. I bemærkningerne lægges op til brug af stilltende accept, hvis Danmark ikke har meddelt sin afgørelse inden for tidsfristen.

Proces

EU forordningen træder i kraft, når et nyt IT-system til udveksling af data om kliniske lægemiddelforsøg i hele EU er udviklet i 2017 eller 2018.

Link til høringsportalen:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59168>

Sekretariatets bemærkninger

På grund af en kort høringsfrist har Danske Regioner administrativt fremsendt høringssvar til Sundheds- og Ældreministeriet den 18. januar 2016 med forbe-

---

hold for politisk godkendelse. Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af høring i regionerne.

Udvalget for Sundhedsinnovation og Erhvervssamarbejde drøftede sagen på et møde den 29. januar 2016, hvor man anbefalede en skærpet formulering af ønsket om dansk resumé og ønsket om danske myndigheders godkendelse af et forsøg.

Sundhedsudvalget godkendte høringssvaret med de af Udvalget for Sundhedsinnovation og Erhvervssamarbejde foreslåede skærper den 11. februar 2016.

Bilag

Høringssvar vedrørende lov om kliniske forsøg med lægemidler.pdf (1301293).

---

7. Høring over forslag til ændring af lovgivning vedrørende Styrelsen for Patientsikkerheds fremtidige tilsyn, sagsnr. 16/538

Jane Brodthagen

Resumé

Sundheds- og Ældreministeriet har udsendt høring over forslag til lov om ændring af sundhedsloven, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og forskellige andre love (Styrelsen for Patientsikkerheds fremtidige tilsyn m.v.).

Lovforslaget har til formål at styrke patientsikkerheden ved at implementere risikobaseret tilsyn i sundhedsvæsenet og give Styrelsen for Patientsikkerhed øgede handlemuligheder overfor sundhedspersoner og behandlingssteder, som ikke lever op til relevante krav.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender høringssvar til Sundheds- og Ældreministeriet.

Sagsfremstilling

Sundheds- og Ældreministeriet har den 16. februar 2016 sendt et lovforslag i høring med frist den 11. marts 2016. Forslaget, som er meget omfattende, omhandler lov om ændring af sundhedsloven, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og forskellige andre love vedrørende Styrelsen for Patientsikkerheds fremtidige tilsyn m.v.

Lovforslaget kommer i forlængelse af de seneste års kritik af, at Sundhedsstyrelsen har været for længe om at skride ind i forbindelse med en række konkrete tilsynssager. Det daværende ministerium for sundhed og forebyggelse iværksatte en række initiativer blandt andet en uvildig undersøgelse af styrelsens tilsynsvirksomhed gennemført af den Europæiske Tilsynssammenslutning, EPSO.

EPSO offentliggjorde i deres rapport i sommeren 2014, og som opfølgning på EPSO-rapporten udarbejdede styrelsen en handlingsplan, som forelå i efteråret 2014. Nogle af elementerne heri var en omlægning af styrelsens organisation, styrkelse af styrelsens kvalitetsarbejde og etablering af en tilsynsuddannelse for styrelsens medarbejdere. Som en del af handlingsplanen skulle der også udarbejdes en analyse af en mulig omlægning af styrelsens tilsynsvirksomhed til en mere proaktiv og risikobaseret tilgang.

Størstedelen af de ressourcer, som Styrelsen for Patientsikkerhed har til rådighed til det organisatoriske tilsyn med behandlingssteder, benyttes til at udføre lovbestemte faste tilbagevendende tilsyn med plejehjem, kosmetiske klinikker og private sygehuse, klinikker m.v. Disse tilsyn skal udføres uanset, om der foreligger en konkret fare for patientsikkerheden på de pågældende behandlingssteder. Det betyder, at der eksempelvis stort set ikke føres organisatorisk tilsyn med almen praksis, visse bosteder og offentlige hospitaler.

Med et risikobaseret tilsyn anvendes ressourcerne der, hvor risikoen for patientsikkerheden ud fra en løbende helhedsbetragtning er størst, herunder ikke mindst ved at inddrage sundhedsdata mere intensivt i risikovurderingen af potentielle tilsynsområder.

Lovforslaget består af en række elementer, som tilsammen skal medvirke til at styrke Styrelsen for Patientsikkerheds tilsyn med behandlingssteder og sundhedspersoner.

Med dette lovforslag foreslås blandt andet at omlægge tilsynet med behandlingssteder til et risikobaseret tilsyn, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed kan fokusere ressourcerne og på baggrund af blandt andet analyse af sundhedsdata sætte ind, hvor der er størst risici for patientsikkerheden.

Et effektivt tilsyn er også betinget af, at Styrelsen for Patientsikkerhed har de rette redskaber til at kunne skride hurtigt ind over for sundhedspersoner, der fejbehandler patienter og udsætter dem for fare. Derfor foreslås det, at stramme reglerne.

Som en del af lovforslaget gennemføres desuden en forenkling og oprydning i de regler, der regulerer tilsynet og de sanktioner, der kan sættes i værk over for de sundhedspersoner, der er til fare for patientsikkerheden. Formålet er at sikre enkle og gennemskuelige regler, både for tilsynsmyndigheden og sundhedspersonerne.

Med lovforslaget foreslås det, at:

- tilvejebringe regler med henblik på implementering af et risikobaseret tilsyn med behandlingssteder inden for sundhedsvæsenet,
- lempe farekriteriet i sager om midlertidig autorisationsfratagelse,
- give Styrelsen for Patientsikkerhed mulighed for at træffe afgørelser om varig og midlertidig virksomhedsindskrænkning i egnethedsager,

-
- give Styrelsen for Patientsikkerhed adgang til at fratage en sundhedspersons danske autorisation, såfremt den pågældende sundhedsperson får frataget sin udenlandske autorisation,
  - give Styrelsen for Patientsikkerhed mulighed for at forbyde en sundhedsperson helt eller delvist at udøve sundhedsfaglig virksomhed, mens en sag om midlertidig autorisationsfratagelse eller virksomhedsindskrænkning oplyses,
  - give Styrelsen for Patientsikkerhed mulighed for at suspendere en sundhedspersons autorisation, såfremt styrelsen har mistanke om, at sundhedspersonen er til fare for patientsikkerheden,
  - styrke Styrelsen for Patientsikkerheds muligheder for at fratage en sundhedspersons autorisation midlertidigt eller permanent,
  - offentliggøre ordinationsindskrænkninger, forbud og suspension m.v. og bemyndige sundheds- og ældreministeren til at fastsætte nærmere regler for offentliggørelse af tilsynsforanstaltninger,
  - indskrænke virkemuligheder for læger, hvis ret til selvstændigt virke er bortfaldet,
  - afskaffe betegnelsen ”embedslæge”,
  - give visse myndigheder bedre muligheder for at udveksle læge- og patienthenførbare oplysninger om medicinudskrivninger og endelig
  - at styrke indberetningen af oplysninger til centrale sundhedsmyndigheder

Derudover indeholder forslaget bidrag til mere enkle og gennemsigtige regler på området.

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2016.

Dog foreslås en ikrafttræden den 1. januar 2017 med hensyn til:

- ophævelsen af det frekvensbaserede tilsyn med private sygehuse, klinikker og speciallægepraksis samt kosmetiske behandlingssteder,
- indførelsen af det risikobaserede tilsyn samt
- videregivelse af oplysninger fra Lægemiddelstatistikregistret og
- overførelse af oplysning fra Det Fælles Medicinkort til Lægemiddelstatistikregistret.

Link til lovforslaget: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59280>

Med lovforslaget etableres en registreringsordning for alle behandlingssteder. Endvidere skal det risikobaserede tilsyn finansieres via gebyrer. Begge dele vil kunne indebære øgede omkostninger for regionerne. Derfor skal der rejses et DUT-krav.

Sekretariatets bemærkninger

Danske Regioner har forgæves gjort indsigelse overfor den korte høringsperiode og søgt om udsættelse af svarfrist, idet der er tale om et meget omfattende høringsmateriale.

Materialet er sendt til regionerne med henblik på kommentarer, og på baggrund af regionernes tilbagemeldinger vil der blive udarbejdet et høringssvar, som omdeles på gruppemøderne forud for bestyrelsesmødet.

Efterfølgende vil der på administrativt niveau blive oversendt specifikke og mere tekniske bemærkninger til ministeriet.

Bilag

Ingen.

---

8. Kortlægning af retspsykiatrien, sagsnr. 14/2516

Mikkel Lambach

Resumé

En ekspertgruppe under Sundheds- og Ældreministeriet peger i en kortlægning af retspsykiatrien på en række mulige forklaringer på, at antallet af retspsykiatriske patienter er tredoblet siden årtusindskiftet. Kortlægningen er bl.a. gennemført på politisk opfordring fra Danske Regioner.

Som noget nyt tyder kortlægningen på, at en væsentlig del af forklaringen på det stigende antal retspsykiatriske patienter dels skal findes i ændret retspraksis, dels kan forklares ved et øget misbrug af blandt andet euforiserende stoffer og deraf afledt kriminalitet blandt mennesker med psykiske lidelser.

Danske Regioner har på sekretariatsmøde med Sundheds- og Ældreministeriet samt Justitsministeriet opfordret til, at der dels tages initiativ til at tilpasse retspraksis gennem øget brug af tiltalefrafald, dels at misbrugsbehandling inddrages som en del af behandlingsdommene, hvor det er relevant. Sidstnævnte indebærer et øget kommunalt ansvar for det samlede retspsykiatriske patientforløb.

Indstilling

Psykiatri- og Socialudvalget indstiller,

at bestyrelsen tager kortlægningen af retspsykiatrien til efterretning, og at bestyrelsen godkender, at Danske Regioner arbejder for, at domstolene i højere grad anvender tiltalefrafald ved ny mindre alvorlig kriminalitet og hvor den retspsykiatriske patient i forvejen har udsigt til et langvarigt behandlingsforløb, samt at misbrugsbehandling kan indgå som en del af behandlingsdommen.

Sagsfremstilling

Baggrund for kortlægningen

En faglig ekspertgruppe under Sundheds- og Ældreministeriet har kortlagt de mulige årsager til, at antallet af retspsykiatriske patienter er steget betydeligt gennem de senere år. Alene siden 2001 er antallet af kriminelle, der i stedet for straf dømmes til psykiatrisk behandling tredoblet fra 1.445 til 4.393 i 2014.

Kortlægningen blev bl.a. til på opfordring fra Danske Regioner, og den har sit afsæt i både den tidligere regerings handlingsplan *Ligeværd – et nyt fokus for indsatsen for mennesker med psykiske lidelser*, satspuljeaftalen 2014 - 2018 samt regionernes økonomiaftale 2015.

Afsættet for Danske Regioners opfordring til at iværksætte en særskilt kortlægning af retspsykiatrien var en erkendelse af de stadigt voksende problemer, der knytter sig til samspillet mellem psykisk sygdom og kriminalitet, hvoraf en stor del er misbrugsrelateret.

Langt de fleste retspsykiatriske patienter behandles i store dele af domsperioden ambulant. Desuden har en meget stor del af patienterne misbrugsproblemer. For regionerne er det derfor vigtigt, at mulige løsninger på det stigende antal retspsykiatriske patienter findes i et samspil mellem alle involverede parter lige fra politi, anklagemyndighed, domstole, kriminalforsorg, regioner og kommuner.

Kortlægningens resultater

Ekspertgruppens kortlægning af udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter peger på nedenstående årsager, herunder en række forhold uden for retspsykiatrien.

1. Stigningen i antallet af foranstaltningsdomme kan primært forklares ved en stigning i antallet af foranstaltningsdomme for mindre alvorlige personfarlige hændelser. Det vil sige primært simpel vold eller vold og trusler mod offentligt ansatte.
2. Domstolene tillægger lovovertræderes mentale tilstand øget opmærksomhed ved behandling af straffesagerne, og antallet af mentalundersøgelser er steget med 50 pct.

Ekspertgruppen vurderer, at det fører til flere foranstaltningsdomme.

3. I 2000 blev der fastsat en længstetid for foranstaltningsdomme, der angår mindre personfarlig kriminalitet. Ekspertgruppen vurderer, at længstetiden påvirker antallet af foranstaltningsdomme, fordi en del foranstaltningsdømte idømmes en ny foranstaltningsdom oven i en allerede eksisterende dom. Tidligere var det udstrakt praksis at give et tiltalefald i sådanne situationer.
4. Antallet af mennesker med psykiske lidelser og et samtidig misbrug er stigende, og misbrug øger risikoen for kriminalitet og dom. En rapport fra Danske Regioner i 2011 viste, at 50 procent af de retspsykiatriske patienter havde et diagnosticeret misbrug, og at kun halvdelen af disse var i behandling for deres misbrug.

Ekspertgruppen vurderer, psykisk sygdom og samtidigt misbrug øget omfang af kriminelle handlinger og dermed antallet af retspsykiatriske patienter.

5. Generelt ses der en stigning i antallet af foranstaltningsdomme vedrørende vold og trussel mod offentligt ansatte for såvel alvorlige som mindre alvorlige hændelser. Men ekspertgruppen finder ikke tegn på, at en eventuel ændring i anmeldelsestilbøjelighed for mindre alvorlige hændelser mod offentligt ansatte kan forklare stigningen i antallet af foranstaltningsdomme.
6. Det har gennem mange år været en almindelig påstand i debatten om retspsykiatrien, at den væsentligste forklaring på det stigende antal retspsykiatriske patienter skulle findes i det faldende antal almenpsykiatriske sengepladser. Ekspertgruppen konstaterer, at den retspsykiatriske behandlingskapacitet – både ambulante og stationært er stigende.
7. Selvom kortlægningen ikke giver en dækkende beskrivelse af de forebyggende, behandlende og rehabiliterende indsatser, vurderer ekspertgruppen, at særligt sammenhæng mellem forskellige myndigheder - kommuner, psykiatriske afdelinger, Kriminalforsorgen m.fl., er væsentlig.

Det videre forløb

Da ekspertgruppen blev nedsat og kortlægningen igangsat blev der samtidig nedsat en styregruppe bestående af de relevante ministerier. Styregruppen blev imidlertid nedlagt i forbindelse med regeringsdannelsen i sommeren 2015, idet den nye regering mente, at kortlægningen kunne stå alene. Bestyrelsen blev orienteret herom den 10. november 2015.

Kortlægningen er i forbindelse med offentliggørelsen ultimo 2015 oversendt til Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg samt satspuljepartiernes sundhedsordførere. I forlængelse heraf har Danske Regioners sekretariat på invitation fra Sundheds- og Ældreministeriet sammen med de øvrige parter i den tidligere styregruppe drøftet kortlægningen med henblik på at pege på eventuelle fremadrettede løsninger på det stigende antal retspsykiatriske patienter.

Danske Regioner fremlagde på mødet følgende forslag til dels at bremse væksten i antallet af retspsykiatriske patienter, dels at kvalificere indsatsen og skabe mere sammenhæng på tværs af sektorer.

Forslag 1: Mulighed for dom til behandling for misbrug

Der er i straffeloven alene mulighed for at kombinere en dom til behandling for psykisk sygdom med misbrugsbehandling/afvænnning under indlæggelse.

For det første bruges bestemmelsen meget sjældent, og vil i realiteten kun give mening for de langtidsindlagte. Behandlingen består primært i abstinensbehandling.

For det andet har kommunerne ansvaret for misbrugsbehandling, og dermed ansvaret for at tilbyde misbrugsbehandling til retspsykiatriske patienter, af hvem hovedparten tilbringer størstedelen af deres domsperiode udenfor de retspsykiatriske afdelinger, og dermed modtager deres psykiatriske behandling ambulantly.

Det er velkendt og veldokumenteret, at misbrug er meget udbredt blandt mennesker med psykisk sygdom, og at misbrug både forringer behandlingsresultaterne og øger sandsynligheden for ny kriminalitet. For både at forebygge tilbagefald til ny kriminalitet og sikre en sammenhængende indsats på tværs af sektorer har Danske Regioner derfor overfor både Justitsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet foreslået, at misbrugsbehandling på lige fod med psykiatrisk behandling indgår i behandlingsdommen.

Forslaget indebærer et større helhedssyn på den retspsykiatriske patients problemstilling, ligesom det forpligter kommunerne på en helt ny måde – både i forhold til at sikre sammenhæng i indsatsen og i forhold til at effektuere dommen. Forslaget vurderes desuden at harmonere fint med, at mange retspsykiatriske patienter behandles ambulantly.

Forslag 2: Øget og ”intelligent” brug af tiltalefrafald

Mange retspsykiatriske foranstaltninger har som følge af retsreformen i 2000 en længstetid på fem år. Anvendelsen af længstetid afspejler, at den bagvedliggende kriminalitet er i den mindre alvorlige ende.

Kortlægningen har vist, at længstetiden øger antallet af foranstaltningsdomme. Det sker, fordi mange idømmes en ny foranstaltningsdom oveni en allerede eksisterende dom, hvis de begår noget kriminelt. Tidligere var det udstrakt praksis at give et tiltalefrafald.

Danske Regioner har overfor både Justitsministeriet og Sundhedsministeriet foreslået, at domstolene i højere grad genoptager praksis med at give tiltalefrafald i situationer, hvor den foranstaltningsdømte begår ny kriminalitet i begyndelsen af domsperioden.

Rationalet er, at såfremt en person har en foranstaltningsdom med en fortsat varighed på f.eks. 3-5 år, og vedkommende kun har begået mindre alvorlig kriminalitet, der kun vil udløse en dom med længstetid, så har regionerne allerede de værktøjer, der skal til for at effektuere behandling. Det er således en almindelig opfattelse, at megen ny kriminalitet begås i begyndelsen af en foranstaltningsperiode, da patienten på dette tidspunkt typisk endnu ikke er inde i et stabilt behandlingsforløb.

Forslaget går dermed ud på, at domstolene dels bruger tiltalefrafald hyppigere, dels målretter tiltalefrafald mod de retspsykiatriske patienter, som i forvejen har udsigt til et langvarigt behandlingsforløb.

Forslaget om tiltalefrafald gælder ikke patienter, der begår alvorlig kriminalitet – såsom drab mv. – der typisk vil medføre en dom uden længstetid.

Sekretariatets bemærkninger

Sagen har været drøftet i Social- og Psykiatriudvalget på møde den 11. februar 2016.

Bilag

Ingen.

---

9. Borgerinddragelse i Borgernes Sundhedsvæsen, sagsnr. 15/1498

Eva M. Weinreich-
Jensen

Resumé

Borgernes Sundhedsvæsen skal udvikles på borgernes præmisser, og derfor spiller borgernes stemme en vigtig rolle i udvikling og implementering. Dialog med borgerne stod centralt i udviklingen af borgermøderne i februar 2015. Der er en række dialog- og inddragelsesinitiativer i de enkelte regioner, og i dette tilfælde et regionalt tilrettelagt initiativ med udgangspunkt i en fælles ramme. Der lægges op til, at der i efteråret 2016 gennemføres en dialogaktivitet om inddragelse af patienter og pårørende i alle regioner. Det følges op af endnu et landsdækkende dialoginitiativ i 2017, der skal tænkes sammen med fokus på det aktive demokrati og valgdeltagelsen til regionsvalget.

Indstilling

Det indstilles,

at bestyrelsen godkender, at der iværksættes et dialogprojekt i regi af Borgernes Sundhedsvæsen med fokus på inddragelse af patienter og pårørende i efteråret 2016,

at bestyrelsen godkender, at der gennemføres en borgerdialog i 2017, der tænkes sammen med et fokus på valgdeltagelsen og et aktivt demokrati op til regionsvalget. Emnet fastlægges i efteråret 2016, og

at bestyrelsen bevilger 400.000 kr. fra bestyrelsens pulje til borgerdialogprojektet i 2016.

Sagsfremstilling

For at sikre sammenhæng, synlighed og mulighed for planlægning tænkes den fælles borgerinddragelse og dialog i en toårig periode. Der vil være en fælles ramme, inden for hvilken regionerne planlægger borgerdialogerne og deres tilgang til temaet. Borgerdialogerne skal spille ind til regionernes arbejde med Borgernes Sundhedsvæsen og skabe national synlighed.

Formålet med borgerinddragelsen

Organisationer, personale og patienter inddrages mange steder i sundhedsvæsenet. Borgerdialogerne skal bygge ovenpå de initiativer der er i regionerne, synliggøre dem og samtidig styrke dialogen mellem borgere og politikere. Borgere får her mulighed for at tale direkte med politikere om, hvad der optager dem, deres ønsker og prioriteter.

Rammen for borgerdialogen er denne gang hospitalerne. Når der samtidig stilles skarpt på et enkelt emne, giver det mulighed for fordybelse og en anden type dialog. Patienter, pårørende og sundhedspersonale deltager i dialogen.

Det konkrete projekt i 2016

Inddragelse af patienter og pårørende er valgt som tema for borgerdialogerne, fordi det var et højt prioriteret emne på borgermøderne i 2015. Samtidig er det også et område, hvor sundhedsvæsenet generelt scorer lavt i Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP'en).

Dialogen mellem politikere, borgere, patienter og sundhedspersonale skal gå et spadestik dybere end borgermøderne og LUP'en, og kvalificere og forbedre inddragelse af patienter og pårørende i behandlingen. Samtidig skal dialogen sætte fokus på, om de igangværende initiativer lever op til borgernes ønsker og behov, både indenfor somatikken og psykiatrien.

De konkrete møder mellem borgere og politikere skal finde sted i efteråret 2016. Det kan være borgere fra borgerpaneler, eller andet i regionen, eller det kan være nogle af de borgere, der deltog på borgermøderne i februar 2015.

Dialogen kan skydes i gang med en bred digital inddragelse, der fokuseret og enkelt skal skabe en indledende kontakt med en større gruppe borgere om emnet. Herefter afholdes dialogmøder f.eks. på udvalgte hospitalsafdelinger. Sundhedspersonalet kan endvidere bidrage med erfaringer på de samme områder. Opfølgningen på debatterne sker i de(t) politiske udvalg i regionen eller på et opfølgende fælles dialogmøde. Det regionale udvalg /fælles dialogmøde kan sende anbefalinger, pejlemærker, konklusioner eller gode cases videre til en national samling af cases, pejlemærker eller lign.

Dialogmøderne forventes at foregå i efteråret 2016.

Videre proces

Borgerdialogen om inddragelse af pårørende/patienter vil i den kommende tid blive udviklet metodemæssigt sammen med regionerne, og i denne fase vil temaer også blive foldet mere ud. Hver region vil i løbet af de kommende måneder kunne drøfte, hvilke temaer indenfor inddragelse af patienter og pårørende, man vil lægge vægt på. Det input vil være udgangspunkt for de konkrete dialoger i hver region. Så rammen for møderne vil være nogenlunde ens, mens indholdet kan variere noget fra region til region.

Anden runde af borgerinddragelse forventes at skulle finde sted i 2017. Der vil blive lagt en sag op i bestyrelsen om valg af emne i efteråret 2016.

Økonomi

Det indstilles, at der beviliges 400.000 kr. til projektet af bestyrelsens pulje til at dække udgifter til udvikling af det overordnede projekt, materiale og digital kampagne. Regionerne finansierer evt. transport og forplejning.

Der vil senere i 2016 blive fremlagt en ny indstilling med forslag til økonomi for indsatsen i 2017.

Bilag

Ingen.

**10. Konference om brugerinddragelse i sundhedsvæsenet 2016, sagsnr.
16/245**

Martin Bredgaard Sø-
rensen

Resumé

Danske Regioner har sammen med KL, Sundhedsstyrelsen, Danske Patienter og Videnscenter for brugerinddragelse (ViBIS) drøftet mulighederne for i efteråret 2016 igen at holde en konference om brugerinddragelse.

Konferencen bygger videre på foregående konferencer i 2012 og 2014 og fastholder fokus på vigtigheden af brugerinddragelse i sundhedsvæsenet med udgangspunkt i den seneste viden og erfaringer på området.

Konferencen planlægges afholdt den 25. oktober 2016.

Indstilling

Sundhedsudvalget indstiller,

at bestyrelsen godkender, at Danske Regioner afholder konference om brugerinddragelse i sundhedsvæsenet i samarbejde med Danske Patienter, ViBIS, KL og Sundhedsstyrelsen.

at bestyrelsen godkender, at Danske Regioner dækker en fjerdedel af et eventuelt underskud fra de reserverede midler til Borgernes Sundhedsvæsen.

Sagsfremstilling

Danske Regioner arbejder under Borgernes Sundhedsvæsen med en lang række initiativer, som skal styrke brugerinddragelse i sundhedsvæsenet, og flere kommuner har fokus på, at det i langt højere grad er borgernes behov, der danner afsæt for de kommunale indsatser.

KL, Danske Patienter, ViBIS, Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner har i fællesskab i 2012 og 2014 holdt to meget vellykkede og velbesøgte nationale konferencer om brugerinddragelse. Begge konferencer blev afholdt med et mindre overskud.

Brugerinddragelse har siden 2012 flyttet sig fra at være en ny dagsorden til at være en politisk og faglig prioriteret indsats. Værdien af at inddrage borgernes viden og ressourcer i både den enkeltes konkrete behandlingsforløb (individuel inddragelse) og i udvikling af sundhedsvæsenets rammer (organisatorisk inddragelse) er i dag dokumenteret og accepteret blandt sundhedsvæsenets aktører.

På trods af dette styrkede politiske og faglige fokus peger flere undersøgelser på, at brugerinddragelse i praksis fortsat er præget af varierende forståelser, og primært er projektdrevet, hvor kun få projekter er evalueret og danner grundlag for systematisk vidensdeling. KL, Danske Patienter, ViBIS, Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner begyndte ultimo 2015 på den baggrund at drøfte muligheden for at holde en 3. national konference om brugerinddragelse. Der er parterne imellem enighed om, at både relevans, behov, og at efterspørgslen fra fag- og forskningsmiljøer er til stede i forhold til at holde en 3. national konference om brugerinddragelse.

I forhold til konferencerne i 2012 og 2014, vil konferencen i 2016, på baggrund af den nyeste forskning, erfaringer og resultater på brugerinddragelsesområdet, fokusere på, hvordan brugerinddragelsen fortsat kan udbygges, forbedres og integreres i praksis. Konferencen skal hermed bidrage til at skabe en mere solid retning for brugerinddragelsen i det danske sundhedsvæsen. Det planlægges, at konferencen skal sætte særlig fokus på seks faglige områder:

Individuel borgerinddragelse

- Fælles beslutningstagen – udvikling af beslutningsstøtteværktøjer. *Fælles beslutningstagen omhandler udvikling af kvaliteten af beslutninger, som skal træffes ved valg af sundheds-, behandlings- og rehabiliterings-tilbud mellem borgere og sundhedspersoner.*
- Brugerstyret behandling. *Omhandler behandlinger, hvor patienten i højere grad end tidligere har kompetencen til at sige til og fra i forhold til, hvornår han/hun har brug for sundhedsvæsenets indsats. F.eks. inden for psykiatrien, hvor nogle patientgrupper selv tager kontakt til sygehuset, når de har behov for indlæggelse eller patienter med spiserørsfor- snævring, der selv siger til, når de har behov for udvidelse af spiserøret.*

Organisatorisk borgerinddragelse

- Organisatorisk brugerinddragelse. *Inddragelse i den organisatoriske udvikling af sundhedsvæsenets indsatser, som f.eks. patientinddragelsesudvalg og brug af feedback møder.*
- Brugerinddragelse i forskning. *Inddragelse af patienter i relevante forskningsprojekter og aktiviteter.*
- PRO. *Kvalitetsudvikling af sundhedsvæsenets indsatser, hvor patient-rapporterede oplysninger/outcome (PRO) inddrages som centrale parametre for dette.*

-
- *Ledelse. Ledelse af sygehuse og kommuners organisering med afsæt i borgernes og patienternes behov og ønsker.*

Målgruppe

Målgruppen er dels beslutningstagere i sundhedsvæsenet, såvel politikere, sundhedsfaglige og administrative, dels borgere, patienter og pårørende.

Økonomi

Konferencen forventes deltagerfinansieret. Parterne har ambition om at tiltrække 500 konferencedeltagere, men konferencen vil kunne løbe rundt økonomisk ved 250 deltagere.

Der vil blive indgået en samarbejdsaftale de fire parter imellem (ViBIS er tilknyttet Danske Patienter og udgør tilsammen 1 part), hvor eventuelt overskud fra konferencen deles ligeligt mellem parterne, og hvor eventuelt underskud fra afholdelse af konferencen tilsvarende dækkes ligeligt. Et eventuelt underskud finansieres af den bevilling på 800.000 kr., som bestyrelsen reserverede til Borgernes Sundhedsvæsen på mødet den 12. november 2015.

Sekretariatets bemærkninger

Sundhedsudvalget har drøftet sagen på møde den 11. februar 2016.

Bilag

Ingen.

---

11. Forhandlinger om en ny social- og sundhedsassistentuddannelse, sagsnr. 14/1599

Anne-Dorthe Sørensen

Resumé

Sekretariatet forhandler fortsat med KL og FOA om en ny social- og sundhedsassistentuddannelse. Forhandlingen med KL drejer sig om økonomien forbundet med en ny uddannelse, herunder også fordelingen af lønudgiften mellem kommuner og regioner. På mødet gives en mundtlig status på forhandlingerne.

Forhandlingerne om en ny uddannelse kører parallelt med forhandlingerne om en ny dimensionering for blandt andet SOSU-assistentuddannelsen, der skal træde i kraft den 1. januar 2017. Drøftelserne om en ny dimensionering er midlertidigt sat på standby og afventer, at parterne når til enighed om en ny uddannelse.

Den tidligere dimensionering udløb med udgangen af 2015, og der er ikke fastsat en dimensionering for 2016. Regionerne oplyser dog, at de i 2016 forventer at opretholde antallet af ansættelser af SOSU-assistentelever svarende til dimensioneringen i 2015. Derudover er flere regioner i dialog med kommunerne om muligheden for at øge antallet af elever i 2016 for at imødekomme kommunernes behov for flere SOSU-assistentter.

Indstilling

*Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.*

Sagsfremstilling

Sekretariatet forhandler fortsat med KL og FOA om en ny social- og sundhedsassistentuddannelse. Forhandlingen med KL vedrører de økonomiske forudsætninger for en ny uddannelse og i den forbindelse også fordelingen af elevlønudgiften mellem regioner og kommuner.

Forhandlingerne om en ny SOSU-assistentuddannelse kører parallelt med og har en sammenhæng til forhandlingerne med Undervisningsministeriet, KL og LO om en ny dimensionering for blandt andet SOSU-assistentuddannelsen. En ny dimensionering skal træde i kraft den 1. januar 2017. Drøftelserne om en ny dimensionering er midlertidigt sat på standby og afventer, at parterne når til enighed om den ny SOSU-assistentuddannelse.

Parterne stiler efter, at en ny uddannelse skal træde i kraft den 1. januar 2017 samtidig med en ny dimensionering af uddannelsen. For at nå dette, har parterne – sideløbende med de ovennævnte forhandlinger – igangsat samarbejdet med Undervisningsministeriet om at udvikle en ny uddannelse, herunder en ny uddannelsesbekendtgørelse.

Ansættelse af SOSU-assistentelever i regionerne i 2016

Dimensioneringen var til og med 2015 fastlagt i Trepartsaftalen fra 2007. Da det ikke lykkedes parterne og ministeriet at nå til enighed om en ny dimensionering fra og med 2016, er der ikke fastlagt en dimensionering for 2016.

Sekretariatet har indhentet oplysninger fra regionerne om, hvor mange SOSU-assistentelever de forventer at ansætte i 2016. Samtlige regioner har oplyst, at de opretholder niveauet fra dimensioneringen i 2015. Tabellen nedenfor viser det forventede antal elevaftaler i 2016 for de enkelte regioner. Udover de elevaftaler, der fremgår af tabellen, og som svarer til dimensioneringen for 2015, er flere regioner i dialog med kommunerne i regionen om ansættelse af flere elever for at imødekomme kommunernes behov for at få uddannet flere SOSU-assisterter. Dialogen har ikke endnu resulteret i lokale aftaler om ansættelse af flere elever i 2016.

Region	Regionale elevaftaler 2016 – svarende til dimensionering 2015
Region Syddanmark	455
Region Midtjylland	441
Region Nordjylland	233
Region Hovedstaden	681
Region Sjælland	287

Bilag

Ingen.

12. Status vedr. sengekapacitet, sagsnr. 15/1466

Christina Carlsen

Resumé

I forbindelse med temadrøftelse vedrørende overbelægning på sygehusene på bestyrelsesmødet den 12. november 2015, efterspurgte bestyrelsen en oversigt over antallet af senge i 2015. Den tidligere forelagte oversigt over sengetallet i henholdsvis 2007 og 2020 er således opdateret med antallet af senge i 2015.

Indstilling

*Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.*

Sagsfremstilling

Som led i temadrøftelsen vedrørende overbelægning på sygehusene på bestyrelsesmøde den 12. november 2015, blev bestyrelsen præsenteret for en oversigt over antallet af senge i henholdsvis 2007 og 2020. Bestyrelsen bad i den forbindelse om en oversigt over antallet af senge i 2015, hvorfor oversigten er opdateret jf. nedenfor.

Samlet antal somatiske senge i regionerne 2007, 2015 og 2020

Region	Antal somatiske senge (samlet i regionerne)		
	2007	2015	2020 1)
Region Hovedstaden	5.362	2)	4.855
Region Sjælland	2.199	1.973	1.852
Region Syddanmark	3.092	2.561	2.231
Region Midtjylland	3.498	2.571	2.452 3)
Region Nordjylland	1.701	1.163	1.156 4)
I alt	15.852		12.591

- 1) Tallet i 2020 er inklusiv senge på intensivafdelinger og akutmodtagelser. For Region Midtjylland og Region Nordjylland indgår senge på patienthoteller.
- 2) Region Hovedstaden har meddelt, at man pt. ikke kan oplyse det nuværende antal fysiske senge med henvisning til, at regionen ikke anvender antallet af senge som styringsredskab i den løbende opfølgning med hospitalerne, derfor har man ikke opdaterede, valide data på tværs af hospitalerne. Region Hovedstaden gør dog opmærksom på, at man lø-

---

bende laver aktivitets- og kapacitetsfremskrivninger, hvor man vurderer behovet for ambulatorie- og sengekapacitet.

- 3) Region Midtjylland har oplyst sengeantallet i 2018.
- 4) Region Nordjylland har i forbindelse med fremsendelsen af sengeantallet for 2015 oplyst, at man havde fundet en fejl i opgørelsen af sengeantallet for 2020. Dette er derfor rettet i forhold til det forelagte på bestyrelsesmødet den 12. november 2015.

Bilag

Ingen.

---

13. Generelle orienteringer, sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Resumé

Følgende emner er til orientering:

- Aftale om vækst og udvikling i hele Danmark
- Mulige lovgivningsmæssige barrierer for ”Scale-up Denmark”
- Indikatorrapporten ”Indblik i Sundhedsvæsenets resultater 2016”

Indstilling

Det indstilles,

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Aftale om vækst og udvikling i hele Danmark, sags nr. 16/125

Regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti afsatte på finansloven for 2016 en ramme på i alt 150 mio. kr. årligt i 2016-2019 til initiativer, der kan skabe vækst og udvikling i hele Danmark. Herudover hentes der yderligere 200 mio. kr. fra eksisterende ordninger. Parterne har indgået aftale om at udmønte midlerne ved at igangsætte en række konkrete initiativer, hvoraf følgende har interesse for regionerne:

- Oprettelse af en efterspørgselsdrevet forsøgsordning med en statslig bredbåndspulje
- Igangsættelse af et partnerskab, der skal øge indsatsen for at udbrede ny automatisering og digitalisering og anden ny produktionsteknologi til flere små og mellemstore virksomheder
- Igangsættelse af nye konkrete indsatser vedrørende erhvervsudvikling, uddannelse, beskæftigelse mv.
- Pulje til medfinansiering af etableringsomkostninger til satellitafdelinger af erhvervsuddannelser
- Pulje til at elever i virksomhedspraktik i tyndt befolkede områder kan bo med tilskud på kostafdelinger
- Dækning af boligudgifter mv. ved praktik i det tyske nærrområde til elever, der har svært ved at finde en praktikplads i det dansk-tyske grænse-land og Lolland-Falster
- Støtte i op til to år til at ansætte højtuddannede til innovationsprojekter i små og mindre virksomheder i landdistriktskommuner

-
- Rådgivnings- og finansieringsinitiativet – Proof-of-Business – målrettet tidlig forretningsudvikling og udviklingsfinansiering af projekter i iværksættervirksomheder og SMV'er videreføres.

Mulige lovgivningsmæssige barrierer for ”Scale-up Denmark”, sags nr. 16/505

Regionerne er i færd med at iværksætte et nyt tværregionalt initiativ ”Scale-up Denmark”, der skal bidrage til flere vækstvirksomheder i Danmark. Med udgangspunkt i regionale styrkepositioner etableres 11 stærke, faglige miljøer over hele Danmark. Her vil potentielle højvækstvirksomheder gennemgå et intensivt uddannelses- og sparringsforløb med deltagelse af mentorer fra førende danske virksomheder og erfarne serieiværksættere. Det skal give dem mulighed for at accelerere deres vækst.

Region Sjælland leder det tværregionale arbejde, og Region Midtjylland har påtaget sig opgaven med at gennemføre det udbud, hvorigennem der findes professionelle operatører til at etablere centrene fra sommeren 2016.

Alle centre vil være åbne for virksomheder fra hele Danmark. Også virksomheder fra udlandet kan blive udvalgt som deltagere. Region Syddanmark har i den forbindelse gjort opmærksom på, at der kan være udfordringer af lovgivningsmæssig karakter i forbindelse med opholdstilladelse til virksomhedsledere, der kommer fra lande uden for EU.

Danske Regioner har derfor indledt en dialog med dels Erhvervsstyrelsen og dels Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Begge styrelser spiller en rolle i forbindelse med en særlig ordning, hvorigennem et begrænset antal selvstændige erhvervsdrivende kan søge om opholdstilladelse i Danmark. Danske Regioner vil følge sagen tæt blandt andet i forhold til, hvor mange deltagere i Scale-up Denmark og i den enkelte deltagervirksomhed, der kan forventes at komme fra lande uden for EU.

”Indblik i Sundhedsvæsenets resultater 2016”, sags nr. 15/2357

Indikatorrapporten ”Indblik i Sundhedsvæsenets resultater” forventes at blive offentliggjort den 15. april 2016, det vil sige efter generalforsamlingen i Danske Regioner.

Indikatorrapporten kan som tidligere udgaver give anledning til gode historier. I indikatorrapporterne for 2014 og 2015 var der på flere indikatorer sket fremskridt. Indikatorrapporten vil dog også kunne udstille regionale forskelle, hvil-

---

ket kan give anledning til kritiske historier. De fleste af indikatorerne er ikke beregnet endnu, idet de endelige tal først er tilgængelige ultimo marts 2016. Det sikres, at regionerne kender tallene forud for offentliggørelsen.

Bilag

Ingen.

---

14. Næste møde, sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Resumé

Indstilling

Det indstilles,

at næste møde holdes onsdag den 6. april 2016 kl. 17.15 – 19.15 på Comwell Aarhus i forbindelse med Danske Regioners generalforsamling.

Sagsfremstilling

Bilag

Ingen.

---

15. Eventuelt, sagsnr. 16/60

Maren Munk-Madsen

Resumé

Indstilling

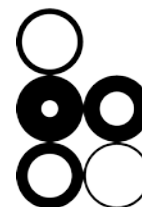

Sagsfremstilling

Bilag

Ingen.

Medlemmerne af
Danske Regioners bestyrelse 2014 - 2018
m.fl.

09-02-2016

Sagsnr. 16/59

Maren Munk-Madsen

Tel.: 3529 8165

E-mail:

mma@regioner.dk

Åbent referat fra møde i Danske Regioners bestyrelse torsdag den 4. februar 2016 kl. 10.30

Deltagere: Bent Hansen, Sophie Hæstorp Andersen, Ulla Astman, Stephanie Lose, Leila Lindén, Poul-Erik Svendsen, Per Larsen, Lise Müller, Henrik Thorup, Lone Langballe, Jess V. Laursen, Susanne Langer

Afbud: Anne V. Kristensen, Jens Stenbæk, Charlotte Fischer, Susanne Lundvald, Martin Geertsen

Regionsdirektører: Hjalte Aaberg, Jane Kraglund, Jens Andersen, Svend Særkjær

Deltagere fra sekretariatet: Adam Wolf, Erik Jylling, Gitte Bengtsson, Rikke Margrethe Friis, Katrine Tang, Susse Maria Holst, Trine Friis (referent)

1. Formandens meddelelser, sagsnr. 16/59

Møde med Folketingets Sundheds- og ældreudvalg den 2. februar 2016

Formanden orienterede om formandskabets møde med Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg den 2. februar 2016.

Møde med PLO den 29. januar 2016

Formanden orienterede om formandskabets og RLTN-formandskabets dialogmøde med PLO den 29. januar 2016.

Formandskabsmøde mellem Danske Regioner og KL den 18. december 2015

Formanden orienterede om formandskabets møde med KL's formand og næstformand den 18. december 2015

Regionernes regnskab 2015

Formanden orienterede om, at regionernes regnskaber for 2015.

Akutupakke mod overbelægning

Formanden orienterede om, at regeringen har indgået en aftale om akutupakke mod overbelægning.

Trepartsforhandlinger

Formanden orienterede om, at der er indkaldt til første politiske møde vedr. trepartsforhandlingerne den 11. februar 2016.

Regionalbaner

Formanden orienterede om regeringens besked om, at den ikke vil fastfryse kriteriet for antal km privatbanespor. Endvidere har regeringen besluttet, at investeringstilskuddet ikke bliver overført til bloktilskuddet.

SOSU-assistentuddannelse

Formanden orienterede om, at Danske Regioner fortsat forhandler med KL og FOA om en ny SOSU-assistentuddannelse.

Blodprøvetagning for politiet

Formanden orienterede om, at Danske Regioner afventer, at der centralt drøftes muligheden for lovhjemmel i sundhedsloven.

Hjertepakker

Formanden orienterede om status for hjertepakker.

Opfølgning på bestyrelsens studietur

Formanden orienterede om, at der udarbejdes en faglig opfølgning til næste bestyrelsesmøde den 3. marts 2016.

KS Landsting og Kommunalpolitisk topmøde, Kristiansand

Formanden orienterede om, at Danske Regioner er inviteret til at deltage i KS Landsting og Kommunalpolitisk topmøde i Kristiansand den 15. – 17. februar 2016. Interesserede kan henvende sig til sekretariatet.

2. Godkendelse af åbent referat af møde den 10. december 2015 i Danske Regioners bestyrelse, sagsnr. 16/59

Bestyrelsen godkendte referatet.

3. Pejlemærker for regionernes arbejde i de regionale arbejdsmarkedsråd, sagsnr. 15/504

Bestyrelsen godkendte udkast til pejlemærker for regionernes arbejde i de regionale arbejdsmarkedsråd.

Resumé

De otte regionale arbejdsmarkedsråd blev oprettet den 1. januar 2015, som et organ, der skal koordinere beskæftigelsesindsatsen på tværs af kommuner og andre aktører. Der er i alt otte råd. Regionsrådene har ét medlem i hvert arbejdsmarkedsråd, mens de enkelte vækstfora har én tilforordnet (observatør).

Udvalget for Regional Udvikling og EU tog i 2015 initiativ til en drøftelse af regionernes arbejde i de regionale arbejdsmarkedsråd. Dette arbejde resulterede i en række pejlemærker for arbejdet.

Formålet med udarbejdelsen af pejlemærkerne er at sætte arbejdet i regionale arbejdsmarkedsråd på dagsordenen i regionerne, at understøtte regionsrådsmedlemmernes arbejde i arbejdsmarkedsrådene og at styrke samspillet mellem de regionale arbejdsmarkedsråd og de indsatser, der foregår i regionerne inden for rammerne af de regionale vækst- og udviklingsstrategier (REVUS).

4. Bredbåndspulje, sagsnr. 16/28

Bestyrelsen godkendte, at Danske Regioner arbejder for, at midlerne anvendes til de områder, som ikke kan dækkes af markedet, f.eks.:

- Tyndt befolkede områder med stor erhvervsmæssig betydning
- Små samfund, hvor kundegrundlaget er for spinkelt/spredt til, at markedet dækker området af sig selv og
- Enkeltboliger og -virksomheder der ligger langt fra den etablerede infrastruktur, og ligger mere eller mindre alene.

Resumé

Regeringen har reserveret 300 millioner kroner fordelt over årene 2016-2019 til udrulning af bredbånd i de områder, hvor der ikke umiddelbart er kundegrundlag for markedsmæssige løsninger. Regeringen har endnu ikke besluttet, hvordan de afsatte midler skal anvendes, men det er et politisk ønske, at man kommer helt der ud, hvor der ikke er et marked. Der skal indgås politisk aftale om kriterier for tildeling af midler fra puljen i foråret 2016.

5. De sikrede institutioner – strategi for bekæmpelse af ungdomskriminalitet, sagsnr. 15/607

Bestyrelsen godkendte, at Danske Regioner byder ind i regeringens kommende arbejde med at reformere indsatsen mod ungdomskriminalitet, herunder at Danske Regioner i samarbejde med de enkelte regioner igangsætter en proces, hvor relevante aktører, herunder Justitsministeriet, Socialministeriet samt KL indbydes til drøftelser om de sikrede institutioners rolle fremadrettet.

Resumé

Ungdomskriminalitet er et politisk højaktuelt emne og gruppen af unge, der begår kriminalitet eller er i risiko for at gøre det, er jævnligt genstand for politisk opmærksomhed. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen ønsker en ny og strammere kurs mod kriminalitet – herunder en konsekvent indsats mod ungdomskriminalitet.

Justitsministeren har efterspurgt, at relevante aktører byder ind i processen og bidrager med konstruktive løsninger til, hvordan området bedst udvikles og reguleres fremadrettet. I den kontekst spiller regionerne, som driftsherrer for de fleste sikrede institutioner, hvor unge kriminelle anbringes, en væsentlig rolle og bør derfor byde ind i arbejdet med at reformere indsatsen overfor unge kriminelle.

6. Høringssvar til ny lov om udredningsret, sagsnr. 16/206

Bestyrelsen godkendte høringssvar vedrørende udredningsret.

Resumé

Sundheds- og Ældreministeriet har den 18. december fremsendt forslag til lov om ændring af sundhedsloven. Ændringen handler om ”reel ret til hurtig udredning og udvidet frit sygehusvalg ved 30 dages ventetid på behandling”.

Fristen for høringssvar var mandag den 25. januar 2016. Der er i det indsendte høringssvar taget forbehold for politisk behandling af høringssvaret i bestyrelsen.

7. Bo Smith-udvalget, sagsnr. 15/2263

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning samt bad om at få forelagt en opfølgning på regionernes initiativer primo 2017.

Resumé

Med udgangspunkt i anbefalinger fra Bo Smith-udvalget har alle fem regioner igangsat initiativer, der skal styrke samspillet mellem embedsmænd og politikere.

8. Danish Soil Partnership i perioden 2013 til 2015, sagsnr. 15/2504

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning samt bad om en årlig orientering om de opnåede resultater.

Resumé

Bestyrelsen bad på sit møde den 12. november 2015 om en status for de hidtidige resultater af Danish Soil Partnership (DSP). I perioden november 2013 til december 2015 har DSP etableret et netværk af testgrunde, understøttet ek-sportmuligheder til Kina, deltaget i internationale konferencer, holdt netværksmøder for branchen, gennemført en afklaring af behov for nye teknologiske løsninger og etableret en hjemmeside mv., samt deltaget i udgivelsen af tre publikationer, som promoverer jordforureningsbranchen.

9. Status for regionernes politiske linje for informationssikkerhed, sagsnr. 14/1962

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Resumé

Et højt og ensartet niveau for informationssikkerhed er en forudsætning for at kunne indfri ambitionerne i regionernes sundhedsdatapolitik ”Sundhedsdata i

spil". For at styrke informationssikkerheden i regionerne vedtog bestyrelsen "Regionernes politiske linje for informationssikkerhed" den 22. januar 2015. Indsatsen for informationssikkerhed er forankret i et pejlemærke under Regionernes Sundheds-IT (RSI). Der gennemføres en række konkrete indsatser i 2016, både fællesregionalt og i de enkelte regioner. Behovet for en indsats er blevet aktualiseret yderligere af EU-forordningen om persondataskyttelse og den nyeste trusselvurdering fra Center for Cybersikkerhed.

10. EU-forordningen om persondataskyttelse, sagsnr. 15/2620

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Resumé

I december 2015 blev der opnået enighed mellem EU-Parlamentet og Ministerrådet om EU-forordningen om persondataskyttelse. Forordningen afvejer hensynet til at styrke borgernes privatlivsbeskyttelse med brug af persondata i offentlighedens interesse. Danske Regioner har været særligt opmærksom på, at forordningen ville kunne bringe Danmarks førende position inden for sundhedsforskning i fare. Forordningen sikrer, at der også fremover kan gennemføres forskning på data af høj kvalitet i Danmark. Samtidig sikrer forordningen borgernes privatlivsbeskyttelse blandt andet gennem øget transparens om brug og adgang til persondata. Selvom forordningen stiller en række konkrete krav til håndteringen af persondata, er der et vist nationalt råderum. Den detaljerede vurdering af forordningens konsekvenser fra regionerne afventer derfor, at Justitsministeriet udarbejder konkrete retningslinjer.

11. Orientering om emner på EU-dagsordenen, sagsnr. 16/59

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Resumé

Danske Regioner har identificeret en række EU sager og emner i 2015, der understøtter bestyrelsens Strategi og arbejdsprogram 2014-2018, og som Udvalget for Regional Udvikling og EU sammen med bestyrelsen har godkendt som foreningens europapolitiske prioriteringer. Nedenfor er en aktuel status på de pågældende områder/sager.

12. Generelle orienteringer, sagsnr. 16/59

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

Resumé

Følgende emner er til orientering:

- Region Hovedstaden opgraderer til ny version af Fælles medicinkort
- Udvalg om lægedækning

13. Næste møde, sagsnr. 16/59

Næste møde holdes torsdag den 3. marts 2016 kl. 10.30 – 14.00 i Regionernes Hus.

14. Eventuelt, sagsnr. 16/59

-

Resumé

UDKAST TIL MØDEKALENDER

2017

Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Sø 1 Nytårsdag	On 1	On 1	Lø 1	Ma 1 18	To 1
Ma 2 1	To 2 BESTYRELSESMØDE	To 2 BESTYRELSESMØDE	Sø 2	Ti 2	Fr 2
Ti 3	Fr 3	Fr 3	Ma 3 14	On 3	Lø 3
On 4	Lø 4	Lø 4	Ti 4	To 4	Sø 4 Pinsedag
To 5	Sø 5	Sø 5	On 5	Fr 5	Ma 5 2. pinsedag 23
Fr 6	Ma 6 6	Ma 6 10	To 6 GF	Lø 6	Ti 6
Lø 7	Ti 7	Ti 7	Fr 7	Sø 7	On 7
Sø 8	On 8	On 8	Lø 8	Ma 8 19	To 8
Ma 9 2	To 9 UDV.	To 9	Sø 9 Palmesøndag	Ti 9	Fr 9
Ti 10	Fr 10 UDV.	Fr 10	Ma 10 15	On 10	Lø 10
On 11	Lø 11	Lø 11	Ti 11	To 11 UDV.	Sø 11
To 12	Sø 12	Sø 12	On 12	Fr 12 Bededag	Ma 12 24
Fr 13	Ma 13 7	Ma 13 11	To 13 Skærtorsdag	Lø 13	Ti 13
Lø 14	Ti 14	Ti 14	Fr 14 Langfredag	Sø 14	On 14
Sø 15	On 15	On 15	Lø 15	Ma 15 20	To 15 BESTYRELSESMØDE
Ma 16 3	To 16	To 16	Sø 16 Påskedag	Ti 16	Fr 16
Ti 17	Fr 17	Fr 17	Ma 17 2. påskedag 16	On 17	Lø 17
On 18	Lø 18	Lø 18	Ti 18	To 18 BESTYRELSESMØDE	Sø 18
To 19 UDV.	Sø 19	Sø 19	On 19	Fr 19 UDV.	Ma 19 25
Fr 20 UDV.	Ma 20 8	Ma 20 12	To 20 BESTYRELSESMØDE	Lø 20	Ti 20
Lø 21	Ti 21	Ti 21	Fr 21	Sø 21	On 21
Sø 22	On 22	On 22	Lø 22	Ma 22 21	To 22
Ma 23 4	To 23	To 23	Sø 23	Ti 23	Fr 23
Ti 24	Fr 24	Fr 24	Ma 24 17	On 24	Lø 24
On 25	Lø 25	Lø 25	Ti 25	To 25 Kr. himmelfartsdag	Sø 25
To 26	Sø 26	Sø 26	On 26	Fr 26	Ma 26 26
Fr 27	Ma 27 9	Ma 27 13	To 27 UDV.	Lø 27	Ti 27
Lø 28	Ti 28	Ti 28	Fr 28 UDV.	Sø 28	On 28
Sø 29		On 29	Lø 29	Ma 29 22	To 29
Ma 30 5		To 30 UDV.	Sø 30	Ti 30	Fr 30
Ti 31		Fr 31 UDV.		On 31	
22 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	20 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	23 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	17 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage	21 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	21 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage

UDKAST TIL MØDEKALENDER

2017

Juli	August	September	Oktober	November	December
Lø 1	Ti 1	Fr 1 UDV.	Sø 1	On 1	Fr 1
Sø 2	On 2	Lø 2	Ma 2 40	To 2	Lø 2
Ma 3 27	To 3	Sø 3	Ti 3	Fr 3	Sø 3
Ti 4	Fr 4	Ma 4 36	On 4	Lø 4	Ma 4 49
On 5	Lø 5	Ti 5	To 5	Sø 5	Ti 5
To 6	Sø 6	On 6	Fr 6	Ma 6 45	On 6
Fr 7	Ma 7 32	To 7	Lø 7	Ti 7	To 7 UDV.
Lø 8	Ti 8	Fr 8	Sø 8	On 8	Fr 8 UDV.
Sø 9	On 9	Lø 9	Ma 9 41	To 9	Lø 9
Ma 10 28	To 10	Sø 10	Ti 10	Fr 10	Sø 10
Ti 11	Fr 11	Ma 11 37	On 11	Lø 11	Ma 11 50
On 12	Lø 12	Ti 12	To 12 BESTYRELSESMØDE	Sø 12	Ti 12
To 13	Sø 13	On 13	Fr 13	Ma 13 46	On 13
Fr 14	Ma 14 33	To 14 BESTYRELSESMØDE	Lø 14	Ti 14	To 14 BESTYRELSESMØDE
Lø 15	Ti 15	Fr 15	Sø 15	On 15	Fr 15
Sø 16	On 16	Lø 16	Ma 16 42	To 16 BESTYRELSESMØDE	Lø 16
Ma 17 29	To 17	Sø 17	Ti 17	Fr 17	Sø 17
Ti 18	Fr 18	Ma 18 38	On 18	Lø 18	Ma 18 51
On 19	Lø 19	Ti 19	To 19	Sø 19	Ti 19
To 20	Sø 20	On 20	Fr 20	Ma 20 47	On 20
Fr 21	Ma 21 34	To 21 UDV.	Lø 21	Ti 21	To 21
Lø 22	Ti 22	Fr 22 UDV.	Sø 22	On 22	Fr 22
Sø 23	On 23	Lø 23	Ma 23 43	To 23 UDV.	Lø 23
Ma 24 30	To 24 BESTYRELSESMØDE	Sø 24	Ti 24	Fr 24 UDV.	Sø 24
Ti 25	Fr 25	Ma 25 39	On 25	Lø 25	Ma 25 Juledag 52
On 26	Lø 26	Ti 26	To 26 UDV.	Sø 26	Ti 26 2. juledag
To 27	Sø 27	On 27	Fr 27 UDV.	Ma 27 48	On 27
Fr 28	Ma 28 35	To 28	Lø 28	Ti 28	To 28
Lø 29	Ti 29	Fr 29	Sø 29	On 29	Fr 29
Sø 30	On 30	Lø 30	Ma 30 44	To 30	Lø 30
Ma 31 31	To 31 UDV.		Ti 31		Sø 31
21 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage	23 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	21 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage	22 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	22 arbejdsdage ekskl. 4 lørdage	19 arbejdsdage ekskl. 5 lørdage

DANSKE
REGIONER

Årsrapport 2015

Indholdsfortegnelse

Foreningsoplysninger	3
Påtegninger	
Ledespåtegning	5
Uafhængig revisors erklæringer til bestyrelsen for Danske Regioner	6
Ledelsesberetning	
Ledelsesberetning	8
Årsregnskab	
Anvendt regnskabspraksis	9
Resultatopgørelse	12
Balance	13
Noter	15

Foreningsoplysninger

Danske Regioner
Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

Telefon: 35 29 81 00
Telefax: 35 29 83 00
Hjemmeside: www.regioner.dk
E-mail: regioner@regioner.dk

CVR-nummer:55832218
Oprettet 1. januar 2007
Hjemsted: København

Regnskabsperiode: 1. januar 2015 - 31. december 2015
Regnskabsår: 2015

Direktion:

Adm. Dir. Adam Wolf
Direktør Erik Jylling
Direktør Signe Friberg Nielsen
Direktør Gitte Bengtsson

Bestyrelse:

Bent Hansen - formand

Jens Stenbæk - næstformand

Sophie Hæstorp Andersen

Ulla Astman

Stephanie Lohse

Leila Lindén

Lone Langballe

Poul-Erik Svendsen

Susanne Lundvald

Charlotte Fischer

Per Larsen

Lise Müller

Henrik Thorup Gamst

Anne V. Kristensen

Jess V. Laursen

Martin Geertsen

Susanne Langer

Pengeinstitut:

Nordea, Hovedvejen 112, 2600 Glostrup

Revision:

Godkendt revisionsaktieselskab

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2015 for Danske Regioner.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabslovens klasse A og den anvendte regnskabspraksis.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 3. marts 2016

Adam Wolf
Adm. Direktør

Lotte Pedersen
Administrationschef

Bestyrelse:

den 3. marts 2016

Bent Hansen
Formand

Jens Stenbæk
Næstformand

Sophie Hæstorp Andersen

Ulla Astman

Stephanie Lohse

Leila Lindén

Lone Langballe

Poul-Erik Svendsen

Susanne Lundvald

Charlotte Fischer

Per Larsen

Lise Müller

Henrik Thorup Gamst

Anne V. Kristensen

Jess V. Laursen

Martin Geertsen

Susanne Langer

Den uafhængige revisors erklæringer

Til Bestyrelsen for Danske Regioner

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Danske Regioner for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet udarbejdes på grundlag af årsregnskabslovens klasse A og den anvendte regnskabspraksis.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med Internationale Standarder om Revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Disse kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for Danske Regioners udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Danske Regioners interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsen regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danske Regioners aktiver og passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af Danske Regioners aktiviteter for regnskabsåret 2015 i overensstemmelse med årsregnskabslovens klasse A og den anvendte regnskabspraksis.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

København, den

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Per Lund
Statsautoriseret revisor

Michael S. Nielsen
Registreret revisor

Ledelsens årsberetning

Danske Regioner blev oprettet efter etableringen af de 5 regioner pr. 1. januar 2007. Foreningen skal

- a) understøtte og udvikle det regionale demokratiske niveau i Danmark,
- b) varetage regionernes fælles interesser, herunder sikre de økonomiske rammer, og støtte regionerne i deres opgaveløsning, så de har bedst mulige vilkår for at løse deres opgaver effektivt og på et højt fagligt niveau,
- c) varetage regionernes interesser vedrørende de regionalt ansattes løn- og ansættelsesforhold,
- d) alene eller i samarbejde med andre oprette og drive virksomheder, der kan bistå regionerne ved løsningen af disse opgaver.

Regnskabet er opstillet i overensstemmelse med principperne i årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A-virksomheder.

Danske Regioners resultatopgørelse udviser et driftsoverskud på 5,9 mio. kr. De finansielle poster før urealiserede kursgevinster udviser et underskud på 11,1 mio. kr., idet der er indtægter på 8,1 mio.kr., og omkostninger på 19,2 mio. kr. Driftsresultatet før urealiserede kursgevinster udgør dermed -5,2 mio. kr. Dette er en forbedring på 33,1 mio. kr. i forhold til det budgetterede driftsresultat for 2015 på 38,3 mio. kr. Med de urealiserede kapitalgevinster på 6 mio.kr. fås et overskud af foreningens drift på 0,8 mio.kr. Hertil kommer 13,6 mio.kr. i udgifter til projekter, der er bevilliget som flerårige rammebevillinger. Resultatet af foreningens drift er dermed et underskud på 12,7 mio. kr.

Der var i 2015 beskæftiget 169 fuldtidsmedarbejdere mod 165,5 i 2014.

Der er over finansloven i 2015 ydet et tilskud på 3,2 mio. kr., der er anvendt til delvis kompensation af udgifterne til drift af Regionernes Lønnings- og Takst Nævn (RLTN).

Danske Regioners balance pr. 31. december 2015 balancerer med 661,9 mio. kr. Egenkapitalen udgør ultimo 2015 379 mio. kr. mod 391,7 mio. kr. primo året.

Pakhus E blev solgt pr. 1.12.2015. Indtægter fra salget og omkostninger forbundet hermed, bla. afskrivning af den bogførte værdi af pakhuset, indgår i årets resultat.

Der er ikke siden regnskabsafslutningen indtruffet forhold eller transaktioner med væsentlig indflydelse på foreningens finansielle stilling, hvortil der ikke allerede er taget hensyn i årsrapporten.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for 2015 er aflagt i overensstemmelse med principperne i årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A-virksomheder med tilvalg af ledelsens årsberetning.

Om den anvendte regnskabspraksis kan oplyses følgende:

Resultatopgørelsen

Indtægter og omkostninger periodiseres, så det enkelte regnskabsår så vidt muligt kun indeholder årets indtægter og udgifter.

Nettoomsætning

Indeholder kontingenter beregnet efter befolkningsopgørelser pr. 1. januar i regnskabsåret, tilskud samt indtægter vedrørende ydelse af sekretariatsbistand.

Personaleomkostninger

Indeholder samtlige personaleomkostninger, herunder beregnede omkostninger som følge af ændringer i feriepengeforpligtelser og pensionsforpligtelser.

Afskrivninger

Indeholder årets omkostninger til lineære afskrivninger på anlægsaktiver, beregnet over aktivernes levetid. Inventar, IT m.v. afskrives fra året efter anskaffelsesåret.

Finansielle poster

Indeholder renter m.v. af likvide beholdninger samt periodiserede renter og modtaget udbytte af værdipapirbeholdninger (kapitalforvaltning) samt urealiserede kursgevinster/tab.

Skat

Danske Regioner er ikke skattepligtige af erhvervsindtægter.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Software m.v. er indregnet i balancen til kostpris og afskrives efterfølgende over aktivets økonomiske levetid.

Materielle anlægsaktiver

Ejendomme er indregnet til anskaffelsessummen pr. 1. januar 2007 med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Forbedringer på ejendomme, øvrige anlægsaktiver, herunder edb-udstyr og inventar optages til anskaffelsessummen med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Levetider

Der anvendes lineære afskrivninger af anskaffelsessummen over følgende levetider

Aktivtype	Levetider (år)
Immaterielle aktiver	5
Bygninger	60-70
Tekniske installationer	20-25
Indretning af erhvervslejemål	10
Inventar, it-udstyr mv.	3 efter anskaffelsesår
Kopiprintere og AV udstyr	5
Særindretninger 4. sal og mødelok.	10

Værdipapirer

Finansielle anlægsaktiver består af investeringsforeningsbeviser og obligationer.

Værdipapirerne forvaltes af Nordea og er indregnet til kursværdi pr. 31.12.2015.

Kursreguleringer optages i resultatopgørelsen.

Passiver

Langfristede gældsforpligtigelser

Langfristet gæld til realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter er optaget med restgælden på balancetidspunktet.

Andre gældsforpligtigelser, som omfatter gæld til leverandører, andre myndigheder samt anden gæld, måles til nominel værdi.

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld til pengeinstitutter, staten, kommuner og regioner optages med restværdien på balancetidspunktet.

Feriepengeforpligtelsen opgøres for personale med ret til ferie med løn på baggrund af registreringer i lønsystemet.

Ændringen i feriepengeforpligtelsen fra primo til ultimo er indregnet i resultatopgørelsen.

Interimskonti

Interimskonti indeholder overenskomstmidler til udvikling af fælles regionale personale udviklingsprojekter samt midler til tværregionale projekter.

Hensættelser

Tjenestemandsforsikringer

Danske Regioners tjenestemandspensionsforpligtelse er delvis dækket ved forsikring i Sampension A/S. Tjenestemandspensionsforpligtelsen er optaget til indskudsværdien ultimo 2015 af den manglende forsikringsmæssige dækning uden eventuel rådighedsløn. Forpligtelsen omfatter erhvervsaktive tjenestemænd og pensionister. I beregningen anvendes en pensionsalder på 65 år.

Regulering af forpligtelserne foretages via resultatopgørelsen.

Opskrivningshensættelser

Vedrører tidligere opskrivinger af ejendomme til den offentlige vurdering pr. 1. oktober 2006.

Noter til driftsregnskab og balance

Der er udarbejdet noter til henholdsvis resultatopgørelse og balance i det omfang, der er væsentlige forhold, som bør belyses.

Resultatopgørelse

	Note	2015	2014
Nettoomsætning	1	158.008.601	150.863.417
Salg af Pakhus E		189.000.000	0
Bruttoresultat		347.008.601	150.863.417
Omkostninger			
Personaleomkostninger	2	118.251.493	116.169.188
Afskrivninger		13.505.090	13.214.908
Afhændelse af Pakhus E		153.905.779	0
Andre driftsomkostninger	3	55.409.849	56.893.845
Omkostninger i alt		341.072.211	186.277.941
Driftsresultat		5.936.390	-35.414.524
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	4	8.060.354	10.938.784
Finansielle omkostninger	5	6.352.518	7.769.504
Indfrielse af renteswap ved salg af Pakhus E		12.816.685	0
Urealiserede kursgevinster		6.022.453	6.388.868
Finansielle poster, netto		-5.086.395	9.558.148
Resultat af foreningens drift		849.995	-25.856.376
Projekter mv.	6	13.570.246	2.696.826
Årets resultat - underskud		-12.720.251	-28.553.201
Forslag til resultatdisponering:			
Nedskrivning af opskrivningshenlæggelse Pakhus E		-12.700.000	0
Overføres til egenkapitalen		-20.251	-28.553.201
Disponeret i alt		-12.720.251	-28.553.201

Balance pr. 31. december 2015

	Note	2015	2014
Aktiver			
Software	7	817.969	1.240.790
Immaterielle anlægsaktiver		<u>817.969</u>	<u>1.240.790</u>
Grunde og bygninger		205.095.578	366.730.169
Øvrige anlægsaktiver		4.860.774	6.238.868
Materielle anlægsaktiver	8	<u>209.956.352</u>	<u>372.969.037</u>
Anlægsaktiver (IMM. & MAT.) i alt		<u>210.774.321</u>	<u>374.209.827</u>
Værdipapirer	9	371.231.568	317.005.522
Finansielle anlægsaktiver		<u>371.231.568</u>	<u>317.005.522</u>
Anlægsaktiver i alt		<u>582.005.889</u>	<u>691.215.349</u>
Tilgodehavender fra tjenesteydelser		71.299.927	56.221.639
Andre tilgodehavender *		-20.948.218	-17.966.268
Tilgodehavender		<u>50.351.709</u>	<u>38.255.371</u>
Likvide beholdninger	10	29.510.610	7.206.251
Omsætningsaktiver i alt		<u>79.862.320</u>	<u>45.461.622</u>
Aktiver i alt		<u>661.868.209</u>	<u>736.676.970</u>

*) Den negative saldo på tilgodehavender skyldes kontingentindtægter vedr. 2015 hhv. 2016

	Note	2015	2014
Passiver			
Egenkapital primo		307.077.911	335.631.113
Overført resultat		-20.251	-28.553.201
Opskrivningshænlæggelse		71.931.170	84.631.170
Egenkapital i alt		<u>378.988.830</u>	<u>391.709.081</u>
Tjenestemandspensioner		40.086.795	39.986.041
Hensatte forpligtelser i alt		<u>40.086.795</u>	<u>39.986.041</u>
Prioritetsgæld	11	25.561.188	116.526.741
Langfristede gældsforpligtelser		<u>25.561.188</u>	<u>116.526.741</u>
Kortfristet gæld	12	45.083.186	74.010.434
Interimskonti	13	172.148.213	114.444.677
Kortfristede gældsforpligtelser		<u>217.231.399</u>	<u>188.455.111</u>
Gældsforpligtelser i alt		<u>242.792.587</u>	<u>304.981.852</u>
Passiver i alt		<u>661.868.209</u>	<u>736.676.970</u>
Eventualposter mv.	14		
Pantsætning og sikkerhedsstillelser	15		
Regnskab for RVMR*	16		
Regnskab for RSI**	17		
Regnskab for FL-tilskud til RLTN	18		

*) Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer

***) Regionernes Sundheds IT organisation

Noter

	2015	2014
1 Nettoomsætning		
Kontingent Danske Regioner	126.848.906	123.869.473
Kontingent RVMR	8.146.269	7.539.516
Kontingent RSI	4.890.537	4.808.600
Tilskud til drift af RLTN	3.200.000	3.150.000
Sekretariatsbidrag	10.874.846	7.754.960
Øvrige indtægter	4.048.043	3.740.868
	<u>158.008.601</u>	<u>150.863.417</u>
2 Personaleomkostninger		
Lønninger og gager	119.309.908	115.023.721
Regulering af hensættelse af pension	100.754	1.040.626
Regulering af feriepengehensættelse	-1.159.169	104.841
	<u>118.251.493</u>	<u>116.169.188</u>
Antal fuldtidsbeskæftigede i gennemsnit	<u>169,0</u>	<u>165,5</u>
Antal tjenestemænd	0	0
Antal opsatte tjenestemænd	1	1
Antal tjenestemandspensionister	18	18
3 Andre driftsomkostninger		
Driftsomkostninger ejendomme	6.234.959	6.948.361
Bestyrelsespulje	4.380.896	2.272.361
Beredskabspulje	2.562.271	1.965.323
Forskningspuljer	1.300.212	3.921.399
Øvrige fremmede tjenesteydelser	14.179.661	11.713.430
Mødeaktiviteter	9.380.071	9.243.036
Informationsaktiviteter	1.645.382	1.692.351
Øvrige udgifter	12.526.162	15.427.340
Tilskud	3.200.236	3.710.245
	<u>55.409.849</u>	<u>56.893.845</u>

	2015	2014
4 Finansielle indtægter		
Afkast kapitalforvaltning	-4.665.991	-5.549.346
Lejeindtægt Pakhus E	-1.021.517	-3.119.254
Lejeindtægt Regionernes Hus	-2.372.846	-2.270.185
	<u>-8.060.354</u>	<u>-10.938.784</u>
5 Finansielle omkostninger		
Regionernes Hus	1.615.905	2.061.331
Pakhus E	4.707.964	5.320.231
Renter, gebyrer	28.649	387.942
	<u>6.352.518</u>	<u>7.769.504</u>
6 Projekter mv.		Tidligere anvendt
Projektbevillinger (bevilling)		
Vidensdeling fremtidens sygehuse (9,2 mio.kr.)	1.201.496	4.311.810
Etablering af Dansk Reumabiobank (14 mio. kr)	12.000.000	2.000.000
Handlingsplan for Personlig Medicin (1,2 mio.kr.)	368.750	0
Projektbevilling i alt (24,4 mio. kr.)	13.570.246	6.311.810
7 Immaterielle anlægsaktiver	2015	2014
Kostpris 1.1	3.615.889	3.346.216
Tilgang i årets løb	87.656	269.673
Afgang i årets løb	0	0
Kostpris 31.12	<u>3.703.546</u>	<u>3.615.889</u>
Af- og nedskrivninger 1.1	2.375.099	1.650.824
Af- og nedskrivninger på afhængende aktiver	0	0
Årets af- og nedskrivninger	510.478	724.275
Af- og nedskrivninger 31.12	<u>2.885.577</u>	<u>2.375.099</u>
Regnskabsmæssig værdi 31.12	<u>817.969</u>	<u>1.240.790</u>

Materielle anlægsaktiver

	Grunde og bygninger	Øvrige anlægsaktiver
Regionernes hus		
Kostpris 1.1	244.485.691	14.643.418
Tilgang i årets løb	2.114.294	1.591.974
Afgang i årets løb	0	0
Kostpris 31.12	<u>246.599.985</u>	<u>16.235.392</u>
Af- og nedskrivninger 1.1	38.254.228	8.742.232
Af- og nedskrivninger på afhængende aktiver	0	0
Årets af- og nedskrivninger	6.392.186	2.632.386
Af- og nedskrivninger 31.12	<u>44.646.414</u>	<u>11.374.618</u>
Regnskabsmæssig værdi 31.12	<u>201.953.571</u>	<u>4.860.774</u>
Offentlig ejendomsværdi pr. 31.12.15	170.000.000	
	Grunde og bygninger	Øvrige anlægsaktiver
Pakhus E		
Kostpris 1.1	184.000.000	5.761.288
Tilgang i årets løb	0	181.438
Afgang i årets løb til kostpris	-184.000.000	-5.942.726
Kostpris 31.12	<u>0</u>	<u>0</u>
Af- og nedskrivninger 1.1	26.699.745	5.423.604
Årets af- og nedskrivninger	3.394.476	519.121
Tilbageførte afskrivninger på afhængende aktiver	-30.094.220	-5.942.726
Af- og nedskrivninger 31.12	<u>0</u>	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi 31.12	<u>0</u>	<u>0</u>

	Grunde og bygninger	Øvrige anlægsaktiver
Gripsholm		
Kostpris 1.1	3.650.000	0
Tilgang i årets løb	0	0
Afgang i årets løb	0	0
Kostpris 31.12	<u>3.650.000</u>	<u>0</u>
Af- og nedskrivninger 1.1	451.549	0
Af- og nedskrivninger på afhængende aktiver	0	0
Årets af- og nedskrivninger	56.444	0
Af- og nedskrivninger 31.12	<u>507.993</u>	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi 31.12	<u>3.142.007</u>	<u>0</u>
Offentlig ejendomsværdi pr. 31.12.15	3.350.000	

	Grunde og bygninger	Øvrige anlægsaktiver
Materielle anlægsaktiver		
Regionernes hus	201.953.571	4.860.774
Gripsholm	3.142.007	0
Regnskabsmæssig værdi 31.12	<u>205.095.578</u>	<u>4.860.774</u>
Offentlig ejendomsværdi pr. 31.12.15	173.350.000	

9	2015	2014
Finansielle anlægsaktiver		
Aktier i Sampension KP Livsforsikring a/s	20.000	20.000
Aktier i portefølje Nordea	76.655.621	89.008.491
Obligationer	294.555.947	227.977.031
	<u>371.231.568</u>	<u>317.005.522</u>
10		
Likvide beholdninger		
Checkdisponible indskud	2.629.804	6.215.933
Bankkonto	24.290.462	0
Portefølje Nordea	2.590.344	990.318
	<u>29.510.610</u>	<u>7.206.251</u>
11		
Langfristet gæld		
Regionernes Hus	24.434.545	32.426.847
Pakhus E	0	80.611.665
Pakhus E depositum	0	2.361.587
Reg. Hus - Sundhed.dk depositum	1.126.643	1.126.643
	<u>25.561.188</u>	<u>116.526.741</u>
12		
Kortfristet gæld		
Kassekredit	0	23.912.075
Moms	1.833.752	0
Øvrige kreditorer	28.666.509	37.993.724
Feriepengeforpligtigelse	14.230.564	15.389.733
Mellemregning mellem årene	352.361	-3.285.097
	<u>45.083.186</u>	<u>74.010.434</u>
13		
Interimskonti		
Overenskomstparter	72.896.810	36.524.565
Eksterne Institutioner	-4.542.206	-6.688.380
Rejsesygesikring (SOS)	16.247.767	21.075.756
Projekter	87.545.841	63.532.736
	<u>172.148.213</u>	<u>114.444.677</u>

Noter hvortil der ikke henvises til i regnskabet

14

Eventualposter mv.

Huslejekontrakt i Bruxelles	Uopsigelig husleje kontrakt udløber 31. december 2027. Årlig husleje € 41.219.
-----------------------------	--

15

Pantsætninger og sikkerhedsstillelse

Ingen.

16

Regnskab RVMR

	2015	2014
Indtægter kontingent	8.146.269	7.539.516
Personaleudgifter	3.844.495	2.952.782
Fremmede tjenesteydelser	2.819.815	3.648.642
Afholdte konferencer	852.522	580.171
Øvrige driftsudgifter	291.707	1.012.072
Udgifter i alt:	<u>7.808.540</u>	<u>8.193.668</u>
Uforbrugte midler til overførsel	<u>337.729</u>	<u>-654.152</u>

17

Regnskab RSI

Indtægter kontingent	4.890.537	4.808.600
Personaleudgifter	3.203.101	2.696.403
Fremmede tjenesteydelser	1.179.989	1.944.375
Øvrige driftsudgifter	752.065	708.661
Udgifter i alt:	<u>5.135.156</u>	<u>5.349.438</u>
Uforbrugte midler til overførsel	<u>-244.619</u>	<u>-540.838</u>

18

Regnskab Drift af RLTN	2015	2014
Tilskud FL § 10.21.76	3.200.000	3.150.000
Vederlag	361.542	353.847
Mødediæter, transport	164.097	128.321
Nævnsmøder	36.043	29.176
Øvrige mødeudgifter	627.425	395.549
Personaleudgifter, sekretariat	17.115.209	16.138.616
Administration, husleje mv.	2.567.281	2.420.792
Advokat mv.	1.421.195	1.545.938
Udgifter i alt:	<u>22.292.791</u>	<u>21.012.239</u>
Nettoudgifter i alt:	<u>19.092.791</u>	<u>17.862.239</u>

Tlf: 46 37 30 33
roskilde@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Ringstedvej 18
DK-4000 Roskilde
CVR-nr. 20 22 26 70

DANSKE REGIONER

REVISIONSPROTOKOLLAT AF 3. MARTS 2016

SIDE 89 - 97

ÅRSREGNSKAB 2015

Indholdsfortegnelse	Side
1 IDENTIFIKATION AF DET REVIDEREDE ÅRSREGNSKAB FOR 2015	89
1.1 Konklusion på revision af årsregnskabet for 2015	89
2 REDEGØRELSE FOR DEN UDFØRTE REVISION	89
2.1 Risikovurdering og revisionsstrategi	89
2.2 Regnskabsføring og interne kontroller.....	89
2.2.1 Generelt.....	89
2.2.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	90
3 KOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKABET	90
3.1 Anvendt regnskabspraksis.....	90
3.2 Resultatopgørelsen.....	90
3.2.1 Nettoomsætning.....	90
3.2.2 Driftsomkostninger	91
3.2.3 Personalemkostninger.....	91
3.3 Balancen	91
3.3.1 Åbningsbalancen.....	91
3.3.2 Balancens enkelte poster	91
3.3.3 Anlægsaktiver.....	92
3.3.4 Omsætningsaktiver.....	92
3.3.5 Egenkapital	92
3.3.6 Hensættelser	92
3.3.7 Gæld.....	93
3.4 Noter	93
3.5 Pantsætninger og eventualposter	93
3.6 Skatteforhold	93
3.7 Forsikringsforhold	94
3.8 Revision af organisationens interne it-kontroller.....	94
3.9 Bestyrelsesprotokol	95
3.10 Ledelsens regnskaberklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	95
4 ØVRIGE ERKLÆRINGSARBEJDER	95
5 ØVRIGE OPLYSNINGER	96
5.1 Habilitet m.v.	96

1 Identifikation af det reviderede årsregnskab for 2015

Vi har revideret det af ledelsen udarbejdede årsregnskab for Danske Regioner for 2015.

Årsregnskabet viser følgende resultat, aktiver og egenkapital:

• Resultat	kr. -12.720.251
• Aktiver	kr. 661.868.209
• Egenkapital	kr. 378.988.830

1.1 Konklusion på revision af årsregnskabet for 2015

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger af betydning for revisionspåtegningen.

Vores kommentarer vedrørende revisionen af årsregnskabet fremgår af afsnit 3.

Revisionens formål, planlægning og udførelse er uændret i forhold til tidligere. Vi henviser til vores protokollat om opdatering af revisionsaftale af 12. marts 2015.

Hvis bestyrelsen godkender årsregnskabet i den foreliggende form, og der ikke fremkommer yderligere oplysninger under behandlingen af årsregnskabet, vil vi forsyne det med en påtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

2 Redegørelse for den udførte revision

2.1 Risikovurdering og revisionsstrategi

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte forretningsmæssige og administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til aktiviteter og forhold i øvrigt har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen udvalgt relevante revisions-handlinger.

2.2 Regnskabsføring og interne kontroller

2.2.1 Generelt

Revisionen har til formål at undersøge og vurdere, om rapporteringssystemer, forretnings-gange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, hvorvidt der fo-refindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regn-skabsaflæggelsen.

Regnskabsføringen foretages fuldt ud af egen administration. De administrative rutiner er be-skrevet i kasse- og regnskabsregulativet.

For at efterprøve dokumentationen for regnskabsføringens rigtighed har vi revideret et antal bogføringsbilag.

Det er vores vurdering, at de tilrettelagte og beskrevne forretningsgange samt interne kontroller er indrettet på en god og hensigtsmæssig måde, herunder med god sikkerhed ved udbetalinger. Endvidere giver kontrollerne en rimelig sikkerhed mod, at fejl ikke forbliver uopdaget.

Der er tilrettelagt et fornuftigt ledelsestilsyn, og det er vores vurdering, at de forskellige procedurer og forretningsgange løbende tilpasses organisationens udvikling.

2.2.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser, og ledelsen har over for os oplyst, at der efter dennes vurdering ikke er særlig risiko for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi har under vores revision ikke konstateret forhold, der kunne indikere eller vække mistanke om besvigelser af væsentlig betydning for informationerne i årsregnskabet.

3 Kommentarer til årsregnskabet

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for 2015 er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i årsregnskabslovens bestemmelser for klasse A virksomheder med tilvalg af ledelsens årsberetning.

Den anvendte regnskabspraksis, der er uændret i forhold til tidligere år, er oplyst i årsregnskabet på side 9 - 11.

3.2 Resultatopgørelsen

Resultatopgørelsens resultat udgør -12,7 kr. Resultatet er 15,8 mio. kr. bedre end året før.

Den væsentlige årsag til forbedringen af indtjeningen kan henføres til salg af Pakhus E.

3.2.1 Nettoomsætning

Nettoomsætningen udgør 158 mio. kr. mod 150,9 mio. kr. i 2014, og der er ved den løbende og afsluttende revision foretaget kontrolarbejder med henblik på en vurdering af, om de indtægter, der tilkommer Danske Regioner, indgår i årsregnskabet og er optaget i overensstemmelse med den fastlagte regnskabspraksis.

Vi har analyseret resultatopgørelsen og gennemgået bilag i det omfang, vi har fundet det nødvendigt.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.2.2 Driftsomkostninger

Vedrørende de samlede driftsomkostninger, der udgør 55,4 mio. kr. mod 56,9 mio. kr. i 2014, har vi analyseret resultatopgørelsen, undersøgt udvalgte konti og gennemgået bilag i det omfang, vi har fundet det nødvendigt, bl.a. med henblik på at vurdere, hvorvidt dele af de afholdte udgifter burde være indregnet i balancen.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.2.3 Personaleomkostninger

Revisionens formål er at undersøge, om de interne regler overholdes, herunder at det bl.a. sikres, at der kun udbetales løn til ansatte personer, at der udbetales korrekt løn, og at der sker en korrekt behandling af A-skat m.v.

Det er vores vurdering, at der er tilrettelagt hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange på området.

Vedrørende personaleomkostninger, der dækker over lønninger og vederlag m.v. udgiftsført med 118,3 mio. kr. mod 116,2 mio. kr. i 2014, har vi foretaget kontrolarbejder med henblik på at sikre os, at de udbetalte lønninger er i overensstemmelse med de indgåede lønaftaler og meddelte oplysninger.

Vi har påset, at lønninger, der er udbetalt til det personale, der forestår lønudbetalinger eller foretager edb-indberetninger, er korrekte.

Vedrørende afregning, afstemning og lønoplysning af de ansattes A-indkomst, A-skat og andre udbetalte ydelser har vi ligeledes påset, at disse er korrekte.

Det udbetalte vederlag til bestyrelsen er gennemgået.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer:

3.3 Balancen

3.3.1 Åbningsbalancen

Formålet med revisionen er at sikre, at der er kontinuitet i regnskabsaflægningen.

Vi har kontrolleret, at der er sammenfald mellem balancen for årsregnskabet 2014 og åbningsbalancen i regnskabsføringen for 2015.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.3.2 Balancens enkelte poster

Revisionens formål er at sikre, at de interne regler for afstemning af balancens konti (debitorer, kreditorer, momsafregning mv.) er tilrettelagt hensigtsmæssigt, og at de overholdes, således at der ikke henstår væsentlige beløb, som burde være udlignet.

Det er påset, at de opførte aktiver og passiver er undergivet fornøden kontrol. Vi har undersøgt aktivernes tilstedeværelse, ejendomsretten og vurderingernes forsvarlighed. Det er ligeledes kontrolleret, at de forpligtelser, der påhviler Danske Regioner, og som er revisionen bekendt, er kommet korrekt til udtryk i årsregnskabet.

3.3.3 Anlægsaktiver

Vi har gennemgået anlægsaktiverne, der pr. 31. december 2015 udgør 582 mio. kr. mod 691,2 mio. kr. ultimo 2014, og vurderet, hvorvidt indregning og måling, herunder nettoafgangen på 109,2 mio. kr., stemmer overens med den fastlagte regnskabspraksis, og herunder at aktiverne vurderes at være til vedvarende brug.

Vi har stikprøvevis kontrolleret den fysiske tilstedeværelse af de i anlægskartoteket opførte aktiver samt stikprøvevis kontrolleret årets til- og afgang.

Endelig har vi gennemgået afgang og de foretagne af- og nedskrivninger og påset, at anlægsaktiverne afskrives i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis. De foretagne afskrivninger er efter vores vurdering tilstrækkelige til dækning af årets værdiforringelse, og vi anser vurderingen af anlægsaktiverne som forsvarlig.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.3.4 Omsætningsaktiver

Omsætningsaktiverne, der udgør 79,9 mio. kr., består af tilgodehavender og likvide beholdninger.

Revisionens formål er at kontrollere, om de interne regler overholdes, herunder at beholdninger regelmæssigt afstemmes.

Den 31. oktober 2015 foretog vi et uanmeldt revisionsbesøg, hvor bl.a. de likvide beholdninger blev optalt. Beholdningernes tilstedeværelse konstateredes.

Vi har påset, at mellemværender med pengeinstituttet er optaget til saldiene pr. 31. december 2015 og er afstemt med pengeinstituttets noteringer. Vi har indhentet engagementsoversigt fra pengeinstituttet.

Vi har gennemgået forretningsgangen for afstemning af konti i pengeinstituttet. Forretningsgangen skal bl.a. sikre, at der jævnligt foretages afstemning med pengeinstituttets noteringer i henhold til den vedtagne forretningsgang. Det er påset, at de interne regler overholdes, og at afstemningerne er af god kvalitet.

Tilgodehavender udgør pr. 31. december 2015 i alt 50,4 mio. kr., mod 38,3 mio. kr. pr. 31. december 2014. Det er efter gennemgangen af debitorerne vores opfattelse, at debitormassen ikke indeholder væsentlige tabsrisici.

Vi har gennemgået debitorlisten pr. 31. december 2015.

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.3.5 Egenkapital

Egenkapitalen udviser pr. 31. december 2015 en saldo på 379 mio. kr., der fremkommer ved, at den positive egenkapital pr. 1. januar 2015 på 391,7 mio. kr. er reduceret med årets resultat for 2015, der udgør et underskud på 20 t.kr. samt nedskrivning af opskrivningshenlæggelse vedrørende Pakhus E på 12,7 mio. kr.

3.3.6 Hensættelser

Der er hensat 40,1 mio. kr. til tjenestemandspensionsforpligtelser.

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.3.7 Gæld

Den langfristede gæld udgør i alt 25,6 mio. kr. mod 116,5 mio. kr. pr. 31. december 2014.

Faldet i den langfristede gæld skyldes indfrielse af lån vedrørende Pakhus E.

Vi har kontrolleret, at den optagne, langfristede gæld er i overensstemmelse med kreditgiver-nes noteringer.

Den kortfristede gæld, der pr. 31. december 2015 udviser en samlet saldo på 217,2 mio. kr., består især af feriepengeforpligtelsen samt sædvanlige gældsposter. Vi har gennemgået afstemningerne og stikprøvevis foretaget sammenholdelse til eksterne kontoudtog m.v.

Endvidere har vi kontrolleret, om der er foretaget korrekt momsafløftning.

Vi har gennemgået gæld og skyldige beløb samt påset, at alle væsentlige gældsposter er afstemt med oplysninger fra kreditorerne.

Vi har konstateret, at der i lighed med sidste år fremgår nogle gamle saldi på 4 mellemregningskonti vedrørende løn. Der har ikke været bevægelser på disse konti i 2015. Vi anbefaler, at der tages stilling til disse gamle saldi.

Interimskonti, der pr. 31. december 2015 udviser en samlet gæld på 172,1 mio. kr., består af gæld til overenskomstparter, mellemregninger med eksterne institutioner, rejsesygesikring og gæld vedrørende igangværende projekter. Vi har konstateret, at der ved regnskabsafslæggelsen mangler afstemning af 17 igangværende projekter og gældsposter til overenskomstparter.

Vi skal henstille til, at Danske Regioner sikrer, at samtlige projekter mv. foreligger afstemt ultimo regnskabsåret.

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

Revisionen har ikke givet anledning til yderligere kommentarer.

3.4 Noter

Årsregnskabet indeholder de nødvendige noter i forhold til aflæggelse af årsregnskabet i forhold til regnskabsklasse A, ligesom de indholdsmæssigt er korrekt udtrykt.

Vi har gennemgået noterne og anser disse for korrekte med henblik på at være en uddybning/supplement i forhold til resultatopgørelsen og balancen.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.5 Pantsætninger og eventualposter

Vi har gennemgået pantsætninger og eventualposter, og vi har i den forbindelse modtaget en ledelseserklæring.

Revisionen har ikke givet anledning til kommentarer.

3.6 Skatteforhold

Danske Regioner er fritaget for beskatning, herunder af den erhvervsmæssige udlejning af Pakhus E.

3.7 Forsikringsforhold

Forsikringsforhold er normalt ikke omfattet af revisionen, men ledelsen har over for os oplyst, at der er tegnet forsikringer i et sådant omfang, at aktiver og driften skønnes rimeligt dækket i eventuelle skadesituationer.

3.8 Revision af organisationens interne it-kontroller

Omfang

Revisionen har omfattet revision af organisationens generelle it-kontroller og udvalgte applikationskontroller for de it-systemer, der har betydning for organisationens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Revisionen har omfattet følgende områder:

- Procedurer og kontroller for anskaffelse, ændring og vedligeholdelse af organisationens centrale økonomistyringssystem.
- Adgangssikkerhed til økonomistyringssystem, lønsystem og Microsoft Windows Active Directory, herunder brugeradministration, brugerrettigheder, adgangskontrol og systemadministration.
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder organisationens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.

Revisionen har desuden omfattet krav i henhold til bogføringsloven i forhold til it-anvendelsen samt vurdering af organisationens informationssikkerhedspolitik.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandlinger i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor, samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på eksterne revisorerklæringer med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som CSC A/S og KMD A/S er ansvarlige for i henhold til aftale med organisationen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at organisationen i alle væsentlige henseender har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen. Endvidere vurderer vi, at relevante bestemmelser i bogføringsloven er opfyldte.

Vi har dog ved revisionen konstateret svagheder i forretningsgangene og de interne kontroller, der kan afhjælpes ved at gennemføre følgende anbefalinger:

1. Vi anbefaler, at Danske Regioner gennemgår og vurderer systemadministratoradgangene til it-infrastrukturen (Microsoft Windows Active Directory), og således sikrer, at kun medarbejdere og leverandører med et arbejdsbetinget behov kan opnå adgang til ubegrænset systemadministration. Endvidere anbefaler vi, at Danske Regioner indfører en procedure, som sikrer, at systemadministratorernes passwords skiftes efter det i informationssikkerhedspolitikken vedtagne interval.

2. Vi anbefaler, at Danske Regioner begrænser systemadministrative rettigheder i økonomistyringssystemet Navision til brugere, der har et reelt arbejdsbetinget behov herfor.

Vi er opmærksomme på, at Danske Regioner i forbindelse med en kommende opgradering af systemet vil revurdere rollestrukturen i Navision.

3. Vi anbefaler, at Danske Regioner styrker tilsynet med serviceleverandøren KMD A/S, der leverer itdrift af det anvendte løn- og personaleadministrative system, således at tilsynet omfatter indhentning og vurdering af indholdet i den årlige revisorerklæring.

4. Vi anbefaler, at Danske Regioner begrænser adgangen til data, der udveksles mellem det centrale økonomistyringssystem Navision og systemerne for fakturagodkendelse og rejseafregning, således at kun medarbejdere med et arbejdsbetinget behov er tildelt adgang.

Vores øvrige anbefalinger er meddelt it-afdelingens ledelse i forbindelse med afslutningen af vores it-revision.

Vores konklusion er afgivet under forudsætning af, at de endnu ikke modtagne revisorerklæringer for de dele af organisationens it-anvendelse, som CSC A/S og KMD A/S er ansvarlige for, er uden forbehold eller supplerende oplysninger.

3.9 Bestyrelsesprotokol

Bestyrelsens beslutningsprotokol indtil mødet den 4. februar 2016 har vi gennemgået og påset, at beslutninger af økonomisk karakter er truffet inden for vedtægten og almindeligt gældende regler.

Endvidere er det påset, at de trufne beslutninger er gennemført inden for de givne forudsætninger.

Vi har påset, at revisionsprotokollat vedrørende 2014 (side 81-88) har været forelagt og godkendt af bestyrelsen den 19. marts 2015.

3.10 Ledelsens regnskaberklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi anmodet den daglige ledelse om at bekræfte en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder, eksempelvis eventualforpligtelser og retssager samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Samtlige konstaterede fejl er rettet i årsregnskabet.

4 Øvrige erklæringsarbejder

Vi har i regnskabsåret 2015 ikke afgivet erklæringer vedrørende regnskaber med eksterne tilskud.

5 Øvrige oplysninger

5.1 Habilitet m.v.

Vi skal i forbindelse med revisionen erklære:

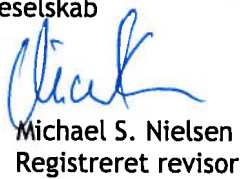
1. at vi opfylder lovgivningens habilitetsbestemmelser, og
2. at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Roskilde, den 3. marts 2016

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Per Lund
Statsautoriseret revisor

Michael S. Nielsen
Registreret revisor

København, den 3. marts 2016

Bent Hansen, formand	Jens Stenbæk, næstformand	Sophie Hæstorp Andersen
Ulla Astman	Stephanie Lohse	Leila Lindén
Lone Langballe	Poul-Erik Svendsen	Susanne Lundvald
Charlotte Fischer	Per Larsen	Lise Müller
Henrik Thorup Gamst	Anne V. Kristensen	Jess V. Laursen
Martin Geertsen	Susanne Langer	

Danske Regioners budget og regnskab 2015

Kr.	Budget 2015	Regnskab 2015
Kontingentindtægter	138.400.000	139.885.712
Sekretariatsbidrag	9.900.000	10.874.846
Tilskud til drift af RLTN	3.200.000	3.200.000
Indtægter vedr. blodplasma	4.000.000	3.200.236
Div. Indtægter	0	847.808
Salg af Pakhus E	0	189.000.000
Nettoomsætning	155.500.000	347.008.601
Omkostninger		
Personaleomkostninger	122.400.000	118.251.493
Afskrivninger	8.600.000	9.591.493
Driftsomkostninger ved huse	6.200.000	6.234.959
Fremmede tjenesteydelser	20.300.000	22.423.040
Mødeaktiviteter	10.000.000	9.380.071
Informationsaktiviteter	2.400.000	1.645.382
Øvrige udgifter	17.900.000	12.526.162
Tilskud andre	4.100.000	3.200.236
Afhændelse af Pakhus E	0	153.905.779
Omkostninger i alt	191.900.000	337.158.614
Driftsresultat (- underskud)	-36.400.000	9.849.987
Finansielle poster		
Finansielle indtægter	11.200.000	8.060.354
Finansielle omkostninger	-13.100.000	-10.266.115
Indfrielse af renteswap ved salg af Pakhus E		-12.816.685
Urealiserede kursgevinster på aktier og	0	6.022.453
Finansielle poster, netto	-1.900.000	-8.999.992
Resultat af foreningens drift (- underskud)	-38.300.000	849.995
Projekter m.v.	13.900.000	13.570.246
Årets resultat (- underskud)	-52.200.000	-12.720.251

Til
Sundheds- og Ældreministeriet

UDKAST

12-02-2016
Sag nr. 15/285
Dokumentnr. 7607/16
Maj-Britt Juhl Poulsen
Tel. 35 29 81 17
E-mail: Mjp@regioner.dk

Hørings svar vedrørende lov om kliniske forsøg med lægemidler

Danmark har i international sammenligning et unikt godt videnskabetisk system. Det skal vi værne om.

Med den nye EU forordning om kliniske forsøg med humanmedicinske lægemidler bliver systemet udfordret med nye krav til proceduren for vurdering af lægemiddelforsøg. Det gælder bl.a. snævrere tidsfrister og tættere koordinering mellem Lægemiddelstyrelsen og det videnskabetiske komité-system, samt mellem de berørte EU-lande.

Med den nye forordning skal ansøgninger om lægemiddelforsøg koordineres af én medlemsstat, den såkaldte rapporterende medlemsstat, som også har kontakten til sponsoren af lægemiddelforsøget.

Danske Regioner mener, at rapporterende medlemsstater i højere grad end berørte medlemsstater vil kunne tiltrække nye lægemiddelforsøg. I den sammenhæng har Danmark en stærk interesse i at være rapporterende medlemsstat, hvorfor vi gerne skal leve op til de nye krav.

På den baggrund støtter vi forslaget om at nedsætte en eller flere lægemiddelkomitéer med sekretariatsbetjening af Den Nationale Videnskabetiske Komité's sekretariat. Danske Regioner støtter sammensætningen af den enkelte komité med lige mange lægmænd og fagpersoner.

Vi anbefaler, at det af lovforslaget fremgår, at alle regioner skal være repræsenteret i hver lægemiddelkomité. Desuden anbefales det præciseret, at den enkelte region skal indstille to personer (henholdsvis 1 lægperson og 1

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

person, som er aktiv inden for sundhedsvidenskabelig forskning) for hver komité, der oprettes.

Side 2

Vi mener, at der skal være krav om at en kort dansk lægmandsbeskrivelse af projektet bibeholdes for lægemiddelforsøgene, således at lægpersonerne har mulighed for at gennemskue projektet. Ellers vil alt andet end deltagerinformationerne være på engelsk – og teknisk – sprog.

I Danmark er der fra befolkningen stor tillid til myndighedernes krav til forsøg og mange tusinde danskere deltager som forsøgspersoner. For at bevare denne tillid mener vi ikke, at det er acceptabelt at forsøgspartnere i Danmark ikke kan være sikre på, at danske myndigheder har godkendt forsøget. Der står i bemærkningerne på s. 23, at ”Hvis Danmark ikke har meddelt sin afgørelse inden for tidsfristen, vil forsøget således blive gennemført her i landet, uanset om Lægemiddelstyrelsen eller den videnskabetiske komité evt. vurderer, at et forsøg bør afvises”. Der bør ikke gennemføres forsøg i Danmark uden danske myndigheders aktive godkendelse.

Det er glædeligt, at loven nu tydeligt og klart siger, at Lægemiddelstyrelsen som led i inspektionen har direkte adgang til at indhente oplysninger i patientjournaler m.v. herunder fra elektroniske patientjournaler med henblik på at se oplysninger om forsøgspersoner helbredsforhold, som er nødvendige som led i kontrollen. Det er også glædeligt, at det siges at dette er en præcisering af allerede gældende forhold.

Det er generelt rigtig godt, at lovgrundlaget gøres mere overskueligt og at tolkningen af loven gøres klarere. Der er mange problemer i daglig praksis på grund af forskellig juridisk tolkning. Det vil være endnu et godt skridt på vejen hvis alle regler om kliniske forsøg samles, således at også for eksempel kliniske forsøg med medicinsk udstyr medtages.

Med venlig hilsen

Bent Hansen